# KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS (EU) 2023/695,

## annettu 27 päivänä maaliskuuta 2023,

## Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/147/EY (lintudirektiivi) 12 artiklassa tarkoitetun luonnonvaraisten lintulajien tilaa ja kehityssuuntia koskevan kertomuksen muodon vahvistamisesta

*(tiedoksiannettu numerolla C(2023) 1889)*

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon luonnonvaraisten lintujen suojelusta 30 päivänä marraskuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/147/EY ([1]) ja erityisesti sen 12 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Direktiivin 2009/147/EY 12 artiklan 1 kohdassa edellytetään, että jäsenvaltiot antavat komissiolle kuuden vuoden välein kertomuksen kyseisen direktiivin mukaisesti toteutettujen toimenpiteiden täytäntöönpanosta ja näiden toimenpiteiden tärkeimmistä vaikutuksista.

(2) Kertomuksessa on erityisesti ilmoitettava tiedot direktiivin 2009/147/EY nojalla suojeltujen luonnonvaraisten lintulajien tilasta ja kehityssuunnista, niihin kohdistuvista uhkista ja paineista sekä niiden suhteen toteutetuista suojelutoimenpiteistä ja erityisten suojelualueiden verkoston panoksesta direktiivin 2 artiklassa vahvistettuihin tavoitteisiin nähden.

(3) Kyseisen kertomuksen muodon on oltava yhdenmukainen neuvoston direktiivin 92/43/ETY ([2]) 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun kertomuksen muodon kanssa.

(4) Jotta kertomukset annetaan yhdenmukaisessa muodossa kaikkialla unionissa, Euroopan ympäristökeskuksen ylläpitämässä 12 artiklaan liittyvässä verkkoportaalissa on jäsenvaltioiden saatavilla täydentäviä asiakirjoja, kuten koodiluetteloita, teknisiä ohjeita ja tiedostomuotoja tietojen toimittamista varten.

(5) Tässä päätöksessä säädetyt toimenpiteet ovat direktiivin 2009/147/EY 16 artiklan 1 kohdan nojalla perustetun mukauttamista tekniikan ja tieteen kehitykseen käsittelevän komitean lausunnon mukaiset,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

*1 artikla*

Direktiivin 2009/147/EY 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu kertomuksen muoto esitetään tämän päätöksen liitteessä.

*2 artikla*

Tämä päätös on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 27 päivänä maaliskuuta 2023.

*Komission puolesta*
Virginijus SINKEVIČIUS
*Komission jäsen*

([1]) EUVL L 20, 26.1.2010, s. 7.
([2]) Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7).

*LIITE*

**DIREKTIIVIN 2009/147/EY (LINTUDIREKTIIVI) 12 ARTIKLASSA TARKOITETTU KERTOMUKSEN MUOTO**

Direktiivin 12 artiklan mukaisessa kertomuksessa on kaksi pääosaa:

— A osa – Yleisraportointilomake, jossa esitetään yhteenveto direktiivin 2009/147/EY täytäntöönpanosta ja sen nojalla toteutetuista yleisistä toimenpiteistä.

— B osa – Lintulajien tilaa ja kehityssuuntia koskeva raportointilomake, jossa annetaan tietoja muun muassa paineista, suojelutoimenpiteistä ja erityisten suojelualueiden kattavuudesta.

Raportointilomake on täytettävä selittävissä huomautuksissa annettujen ohjeiden mukaisesti. Lisäohjeita on saatavilla verkossa 12 artiklan viiteportaalissa (Article 12 reference portal).

*Direktiivin 12 artiklan mukaisen kertomuksen pääosat*

| | |
|---|---|
| **A osa – Yleisraportointilomake** | Tämä osa täytetään kertaalleen koko jäsenvaltion osalta. |
| 1. Tärkeimmät direktiivin 2009/147/EY mukaiset saavutukset | |
| 2. Direktiivin 2009/147/EY täytäntöönpanoa koskevat yleiset tietolähteet | |
| 3. Lintukantojen suojelemisen, hoitamisen ja kestävän hyödyntämisen perustaksi tarvittava tutkimus ja työ (direktiivin 2009/147/EY 10 artikla) | |
| 4. Vierasperäiset lintulajit (direktiivin 2009/147/EY 11 artikla) | |
| **B osa – Lintulajien tilaa ja kehityssuuntia koskeva raportointilomake** | Tämä osa täytetään kaikkien jäsenvaltion asiaankuuluvien lintulajien osalta noudattaen ohjeita, jotka on annettu verkossa 12 artiklan viiteportaalissa saatavilla olevissa selittävissä huomautuksissa ja tarkistuslistoissa. |
| 1. Lajitiedot | |
| 2. Kausi | |
| 3. Populaation koko | |
| 4. Populaation kehityssuunta | |
| 5. Pesimäalueiden kartta ja pinta-ala | |
| 6. Pesimäaikaisen esiintymisen kehityssuunta | |
| 7. Keskeiset paineet ja uhat | |
| 8. Suojelutoimenpiteet | |
| 9. Natura 2000 -verkoston kattavuus (erityiset suojelualueet (SPA)) | |
| 10. Kansainvälisiin lajikohtaisiin toimintasuunnitelmiin (SAP), hoitosuunnitelmiin (MP) ja lyhyisiin hoitoselvityksiin (BMS) liittyvän työn edistyminen | |
| 11. Direktiivin 2009/147/EY liitteessä II lueteltuihin lajeihin liittyvät tiedot | |

**A OSA – YLEISRAPORTOINTILOMAKE**

| **Jäsenvaltio** | *Käytetään viiteportaalin luettelossa annettua koodia* |
|---|---|

1. **Tärkeimmät direktiivin 2009/147/EY mukaiset saavutukset**

Vapaamuotoinen teksti

— Tärkeimmät saavutukset

Kuvaillaan lyhyesti tärkeimmät direktiivin 2009/147/EY mukaiset saavutukset raportointikaudella painottaen erityisesti erityisten suojelualueiden (SPA) verkostoa.

— Esimerkki menestystarinasta

Jos mahdollista, esitetään lyhyesti vähintään yksi menestystarina. Se voi koskea jotain luonnonvaraista lintulajia, jonka tila on tosiasiallisesti parantunut raportointikaudella, eli sen (pesivän tai talvehtivan) populaation kehityssuunta on lyhyellä aikavälillä kasvava riippumatta sen pitkän aikavälin kehityssuunnasta tai sen populaation kehityssuunta on lyhyellä aikavälillä vakaa/vaihteleva, vaikka sen pitkän aikavälin kehityssuunta on vähenevä.
Kuvattujen parannusten olisi perustuttava suojelutoimenpiteisiin ja koskettava nykyistä raportointikautta, mutta niihin voi liittyä myös toimenpiteitä, jotka on aloitettu aikaisemmin.

Jos jäsenvaltio haluaa liittää tässä lomakkeessa pyydettyihin tietoihin täydentäviä asiakirjoja, nämä liitteet ja niiden tiedostonimet olisi ilmoitettava vastauskentän lopussa ja kyseiset tiedostot olisi ladattava Euroopan ympäristökeskuksen raportointijärjestelmään yhdessä muun kertomuksen kanssa. Jos mahdollista, antakaa englanninkielinen käännös.

| | | |
|---|---|---|
| 1.1 | **Teksti kansallisella kielellä** | *Enintään 2–3 sivua* |
| 1.2 | **Käännös englanniksi**<br>*Valinnainen* | |
| 1.3 | **Menestystarinassa esiintyvän lajin tai alalajin nimi, koodi ja kausi** | a) *Lintulajin koodi ja nimi*<br>b) *Kausi* |

2. **Direktiivin 2009/147/EY täytäntöönpanoa koskevat yleiset tietolähteet**

*Linkki kansallisten tietolähteiden internetsivuille, joilta pyydetyt tiedot löytyvät, tai selvitys siitä, missä nämä tiedot ovat saatavilla.*

| | | |
|---|---|---|
| 2.1 | **Yleiset tiedot direktiivistä 2009/147/EY** | *URL-osoite/teksti* |
| 2.2 | **Tiedot Natura 2000 -verkostosta (erityisten suojelualueiden (SPA) verkosto)** | *URL-osoite/teksti* |
| 2.3 | **Seurantajärjestelmät (direktiivin 2009/147/EY 4 artiklan 1 kohta ja 10 artikla)** | *URL-osoite/teksti* |
| 2.4 | **Lajien suojelu (direktiivin 2009/147/EY 5–8 artikkla)** | *URL-osoite/teksti* |
| 2.5 | **Direktiivin saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä (säädökset)** | *URL-osoite/teksti* |

3. **Lintukantojen suojelemisen, hoitamisen ja kestävän hyödyntämisen perustaksi tarvittava tutkimus ja työ (direktiivin 2009/147/EY 10 artikla)**

*Luetellaan viimeisimmät toimet. Lisätiedot, joilla on merkitystä 10 artiklan täytäntöönpanon kannalta, voidaan antaa kohdassa 1 (tärkeimmät saavutukset).*

| | |
|---|---|
| 3.1 **Kansallinen lintuatlas** | |
| 3.1.1 **Otsikko** | |
| 3.1.2 **Julkaisuvuosi** | |
| 3.1.3 **Verkkolinkki ja/tai julkaisutiedot** | *URL-osoite/teksti* |
| 3.2 **Lintujen kansallisen seurannan yleiskatsaus**<br>*Jos on julkaistu useampi kuin yksi yleiskatsaus, kentät 3.2.1–3.2.3 täytetään kunkin osalta* | |
| 3.2.1 **Otsikko tai vastaava ja lyhyt kuvaus** | *Seuratut lajit, tärkeimmät tulokset jne.* |
| 3.2.2 **Julkaisuvuosi** | |
| 3.2.3 **Verkkolinkki ja/tai julkaisutiedot** | *URL-osoite/teksti* |
| 3.3 **Kansallinen lintujen punainen lista** | |
| 3.3.1 **Otsikko** | |
| 3.3.2 **Julkaisuvuosi** | |
| 3.3.3 **Verkkolinkki ja/tai julkaisutiedot** | *URL-osoite/teksti* |
| 3.4 Muut EU:n tasolla merkitykselliset julkaisut (esim. kansallinen yleiskatsaus uhanalaisia lajeja koskevista toimista)<br>*Jos julkaisuja on useita, kentät 3.4.1–3.4.3 täytetään kunkin osalta. Julkaisuja voidaan ilmoittaa enintään 10.* | |
| 3.4.1 **Otsikko tai vastaava ja lyhyt kuvaus** | *Seuratut lajit, tärkeimmät tulokset jne.* |
| 3.4.2 **Julkaisuvuosi** | |
| 3.4.3 **Verkkolinkki ja/tai julkaisutiedot** | *URL-osoite/teksti* |

4. **Vierasperäiset lintulajit (direktiivin 2009/147/EY 11 artikla)**

*Ilmoitetaan lintulajit, jotka eivät elä luonnonvaraisina jäsenvaltioiden alueella Euroopassa ja joiden istuttaminen on tapahtunut raportointikauden aikana. Kentät 4.1–4.5 täytetään tarvittaessa kunkin ilmoitetun lajin osalta.*

| | |
|---|---|
| 4.1 **Lajin tieteellinen nimi** | |
| 4.2 **Alalaji** | *Tarvittaessa* |
| 4.3 **Istutusta koskevan oikeudellisen päätöksen pääsisältö** | *Vapaamuotoinen teksti: perustelut, yksilöiden määrä ja mahdollisen luvan kesto* |
| 4.4 **Komission kuuleminen** | *Päivämäärä* |
| 4.5 **Lisätietoja**<br>*Valinnainen* | *Muut tarvittavat tiedot, jotka täydentävät kentissä 4.1–4.4 pyydettyjä tietoja*<br>*Vapaamuotoinen teksti* |

**B OSA – LINTULAJIEN TILAA JA KEHITYSSUUNTIA KOSKEVA RAPORTOINTILOMAKE**

| 1. **Lajitiedot** | |
|---|---|
| 1.1 **Jäsenvaltio** | *Käytetään viiteportaalin luettelossa annettua koodia* |
| 1.2 **Lajikoodi** | *Koodi valitaan viiteportaalin lintulajien tarkistuslistasta* |
| 1.3 **EURING-koodi** | *Koodi valitaan viiteportaalin lintulajien tarkistuslistasta* |
| 1.4 **Lajin tieteellinen nimi** | *Laji valitaan viiteportaalin lintulajien tarkistuslistasta* |
| 1.5 **Erillispopulaatio** | *Valitaan tarvittaessa erillispopulaatio (viiteportaalin lintulajien tarkistuslistan mukaisesti)* |
| 1.6 **Lajin vaihtoehtoinen tieteellinen nimi** *Valinnainen* | *Kansallisella tasolla käytetty tieteellinen nimi, jos se on eri kuin 1.4* |
| 1.7 **Yleisnimi** *Valinnainen* | *Kansallisella kielellä* |

| 2. **Kausi** | |
|---|---|
| 2.1 **Kausi** | *Valitaan kausi, jonka aikana raportoitavat tiedot on kerätty: pesintä / talvehtiminen / muutto (lintulajien tarkistuslistan mukaisesti)* |
| 2.2 **Ensimmäinen raportointi** | *Ilmoitetaan, onko kyseessä tämän lajin ensimmäinen raportointikierros (ei koske tilanteita, joissa lajin nimeä tai koodia on muutettu raportointikausien välillä)*<br>☐ *KYLLÄ*<br>☐ *EI* |
| 2.3 **Lisätietoja** | *Ilmoitetaan ensimmäisen raportoinnin luonne. Muut lisätiedot ovat valinnaisia.* |

| 3. **Populaation koko** | | |
|---|---|---|
| 3.1 **Vuosi tai kausi** | *Vuosi tai kausi, jolloin populaation koko viimeksi määritettiin* | |
| 3.2 **Populaation koko** | a) **Yksikkö** | *Pesivät parit / yksilöt / muu (viiteportaalin lintulajien tarkistuslistan mukaan)* |
| | b) **Minimi** | *Lukumäärä (raakatiedot, ei pyöristystä). Ilmoitetaan joko vaihteluväli (b, c) ja/tai paras yksittäinen arvo (d).* |
| | c) **Maksimi** | *Lukumäärä (raakatiedot, ei pyöristystä). Ilmoitetaan joko vaihteluväli (b, c) ja/tai paras yksittäinen arvo (d).* |
| | d) **Paras yksittäinen arvo** | *Lukumäärä (raakatiedot, ei pyöristystä). Ilmoitetaan joko vaihteluväli (b, c) ja/tai paras yksittäinen arvo (d).* |
| 3.3 **Arvion tyyppi** | *Paras arvio / usean vuoden keskiarvo / 95 %:n luottamusväli / minimi* | |
| 3.4 **Populaation koko Käytetty menetelmä** | *Valitaan yksi seuraavista menetelmistä:*<br>a) *Kokonaiskartoitus tai tilastollisesti luotettava arvio*<br>b) *Perustuu pääasiassa ekstrapolointiin rajallisesta tietomäärästä*<br>c) *Perustuu pääasiassa asiantuntijalausuntoon, ja tietoja on hyvin vähän*<br>d) *Tietoja ei ole riittävästi tai niitä ei ole lainkaan saatavilla* | |
| 3.5 **Lähteet** | *Annetaan lähdeviitteet, linkki internetsivuille, asiantuntijoiden yhteystiedot jne. Vapaamuotoinen teksti* | |

| | |
|---|---|
| 3.6 **Muutos ja muutoksen syy (edellisen raportin jälkeen)** | *Onko raportointikausien välillä tapahtunut muutoksia? Jos on, vaihtoehdoista b–f voidaan valita useampi kuin yksi*<br>a) *ei, muutosta ei ole tapahtunut*<br>b) *kyllä, on tapahtunut todellinen muutos*<br>c) *kyllä, koska tietämys on lisääntynyt tai tiedot ovat tarkentuneet*<br>d) *kyllä, koska on käytetty eri menetelmää*<br>e) *kyllä, mutta muutoksen luonne ei ole tiedossa*<br>f) *kyllä, muutos on tapahtunut muista syistä* |
| | *Muutos johtuu pääasiassa seuraavasta syystä (valitaan yksi):*<br>a) *todellinen muutos*<br>b) *tietämys on lisääntynyt tai tiedot ovat tarkentuneet*<br>c) *eri menetelmän käyttö*<br>d) *ei tiedossa*<br>e) *muut syyt* |
| 3.7 **Lisätietoja**<br>*Valinnainen* | *Muut tarvittavat tiedot, jotka täydentävät kentissä 3.1–3.6 pyydettyjä tietoja*<br>*Vapaamuotoinen teksti* |

| | | |
|---|---|---|
| 4. **Populaation kehityssuunta** | | |
| 4.1 **Lyhyen aikavälin kehityssuunta (12 viime vuotta)** | | |
| 4.1.1 **Lyhyen aikavälin kehityssuunta**<br>**Aikajänne** | *Yhtenäinen 12 vuoden ajanjakso tai aikajänne, joka on mahdollisimman lähellä tätä, esim. raportointikaudella 2019–2024 aikajänne on 2013–2024.* | |
| 4.1.2 **Lyhyen aikavälin kehityssuunta**<br>**Tendenssi** | *Valitaan jokin seuraavista:*<br>a) *vakaa*<br>b) *vaihteleva*<br>c) *kasvava*<br>d) *vähenevä*<br>e) *epävarma*<br>f) *ei tiedossa* | |
| 4.1.3 **Lyhyen aikavälin kehityssuunta**<br>**Muutoksen suuruus** | a) **Minimi** | *Prosentuaalinen muutos kentässä 4.1.1 ilmoitetulla aikajänteellä. Ilmoitetaan joko vaihteluväli (a, b) ja/tai paras yksittäinen arvo (c).* |
| | b) **Maksimi** | *Prosentuaalinen muutos kentässä 4.1.1 ilmoitetulla aikajänteellä. Ilmoitetaan joko vaihteluväli (a, b) ja/tai paras yksittäinen arvo (c).* |
| | c) **Paras yksittäinen arvo** | *Prosentuaalinen muutos kentässä 4.1.1 ilmoitetulla aikajänteellä. Ilmoitetaan joko vaihteluväli (a, b) ja/tai paras yksittäinen arvo (c).* |
| 4.1.4 **Lyhyen aikavälin kehityssuunta**<br>**Käytetty menetelmä** | *Valitaan yksi seuraavista menetelmistä:*<br>a) *Kokonaiskartoitus tai tilastollisesti luotettava arvio*<br>b) *Perustuu pääasiassa ekstrapolointiin rajallisesta tietomäärästä*<br>c) *Perustuu pääasiassa asiantuntijalausuntoon, ja tietoja on hyvin vähän*<br>d) *Tietoja ei ole riittävästi tai niitä ei ole lainkaan saatavilla* | |
| 4.1.5 **Lähteet** | *Annetaan lähdeviitteet, linkki internetsivuille, asiantuntijoiden yhteystiedot jne.*<br>*Vapaamuotoinen teksti* | |
| 4.2 **Pitkän aikavälin kehityssuunta (noin vuodesta 1980)** | | |
| 4.2.1 **Pitkän aikavälin kehityssuunta**<br>**Aikajänne** | *Aikajänne noin vuodesta 1980 raportointikauden loppuun asti* | |
| 4.2.2 **Pitkän aikavälin kehityssuunta**<br>**Tendenssi** | *Valitaan jokin seuraavista:*<br>a) *vakaa*<br>b) *vaihteleva*<br>c) *kasvava*<br>d) *vähenevä*<br>e) *epävarma*<br>f) *ei tiedossa* | |

| | | |
|---|---|---|
| 4.2.3 **Pitkän aikavälin kehityssuunta**<br>**Muutoksen suuruus** | a) **Minimi** | *Prosentuaalinen muutos kentässä 4.2.1 ilmoitetulla aikajänteellä. Ilmoitetaan joko vaihteluväli (a, b) ja/tai paras yksittäinen arvo (c).* |
| | b) **Maksimi** | *Prosentuaalinen muutos kentässä 4.2.1 ilmoitetulla aikajänteellä. Ilmoitetaan joko vaihteluväli (a, b) ja/tai paras yksittäinen arvo (c).* |
| | c) **Paras yksittäinen arvo** | *Prosentuaalinen muutos kentässä 4.2.1 ilmoitetulla aikajänteellä. Ilmoitetaan joko vaihteluväli (a, b) ja/tai paras yksittäinen arvo (c).* |
| 4.2.4 **Pitkän aikavälin kehityssuunta**<br>**Käytetty menetelmä** | *Valitaan yksi seuraavista menetelmistä:*<br>a) *Kokonaiskartoitus tai tilastollisesti luotettava arvio*<br>b) *Perustuu pääasiassa ekstrapolointiin rajallisesta tietomäärästä*<br>c) *Perustuu pääasiassa asiantuntijalausuntoon, ja tietoja on hyvin vähän*<br>d) *Tietoja ei ole riittävästi tai niitä ei ole lainkaan saatavilla* | |
| 4.2.5 **Lähteet** | *Annetaan lähdeviitteet, linkki internetsivuille, asiantuntijoiden yhteystiedot jne.*<br>*Vapaamuotoinen teksti* | |
| 4.3 **Lisätietoja**<br>*Valinnainen* | *Muut tarvittavat tiedot, jotka täydentävät kohdissa 4.1 ja 4.2 pyydettyjä tietoja*<br>*Vapaamuotoinen teksti* | |

| 5. **Pesimäalueiden kartta ja pinta-ala** | |
|---|---|
| 5.1 **Sensitiivinen lajitieto** | *Annetut paikkatiedot liittyvät lajiin (tai erillispopulaatioon), jota käsitellään "sensitiivisenä"*<br>☐ *KYLLÄ*<br>☐ *EI* |
| 5.2 **Vuosi tai kausi** | *Vuosi tai kausi, jolloin pesimäaikainen esiintyminen viimeksi määritettiin* |
| 5.3 **Pesimäalueiden kartta** | *Toimitetaan kartta ja asiaankuuluvat metatiedot selittävissä huomautuksissa annettujen teknisten eritelmien mukaisesti. Lajin esiintymisen esittämiseen käytetään standardin mukaisesti 10 × 10 km:n ETRS 89 -koordinaattiruutuja ja LAEA (EPSG:3035) -projektiota.* |
| 5.4 **Pesimäalueiden pinta-ala** | *Pesimäaikaisen esiintymisalueen kokonaispinta-ala neliökilometreinä* |
| 5.5 **Pesimäaikainen esiintyminen**<br>**Käytetty menetelmä** | *Valitaan yksi seuraavista menetelmistä:*<br>a) *Kokonaiskartoitus tai tilastollisesti luotettava arvio*<br>b) *Perustuu pääasiassa ekstrapolointiin rajallisesta tietomäärästä*<br>c) *Perustuu pääasiassa asiantuntijalausuntoon, ja tietoja on hyvin vähän*<br>d) *Tietoja ei ole riittävästi tai niitä ei ole lainkaan saatavilla* |
| 5.6 **Lisäkartat**<br>*Valinnainen* | *Jäsenvaltio voi toimittaa lisäkartan, joka poikkeaa kentän 5.3 vakiokartasta, ja/tai levinneisyysaluekartan.* |
| 5.7 **Lähteet** | *Annetaan lähdeviitteet, linkki internetsivuille, asiantuntijoiden yhteystiedot jne.* |
| 5.8 **Lisätietoja**<br>*Valinnainen* | *Muut tarvittavat tiedot, jotka täydentävät kentissä 5.1–5.7 pyydettyjä tietoja*<br>*Vapaamuotoinen teksti* |

| | | |
|---|---|---|
| 6. **Pesimäaikaisen esiintymisen kehityssuunta** | | |
| 6.1 **Lyhyen aikavälin kehityssuunta (12 viime vuotta)** | | |
| 6.1.1 **Lyhyen aikavälin kehityssuunta**<br>**Aikajänne** | *Yhtenäinen 12 vuoden ajanjakso tai aikajänne, joka on mahdollisimman lähellä tätä, esim. raportointikaudella 2019–2024 aikajänne on 2013–2024.* | |
| 6.1.2 **Lyhyen aikavälin kehityssuunta**<br>**Tendenssi** | *Valitaan jokin seuraavista:*<br>a) *vakaa*<br>b) *vaihteleva*<br>c) *kasvava*<br>d) *vähenevä*<br>e) *epävarma*<br>f) *ei tiedossa* | |
| 6.1.3 **Lyhyen aikavälin kehityssuunta**<br>**Muutoksen suuruus** | a) **Minimi** | *Prosentuaalinen muutos kentässä 6.1.1 ilmoitetulla aikajänteellä. Ilmoitetaan joko vaihteluväli (a, b) ja/tai paras yksittäinen arvo (c).* |
| | b) **Maksimi** | *Prosentuaalinen muutos kentässä 6.1.1 ilmoitetulla aikajänteellä. Ilmoitetaan joko vaihteluväli (a, b) ja/tai paras yksittäinen arvo (c).* |
| | c) **Paras yksittäinen arvo** | *Prosentuaalinen muutos kentässä 6.1.1 ilmoitetulla aikajänteellä. Ilmoitetaan joko vaihteluväli (a, b) ja/tai paras yksittäinen arvo (c).* |
| 6.1.4 **Lyhyen aikavälin kehityssuunta**<br>**Käytetty menetelmä** | *Valitaan yksi seuraavista menetelmistä:*<br>a) *Kokonaiskartoitus tai tilastollisesti luotettava arvio*<br>b) *Perustuu pääasiassa ekstrapolointiin rajallisesta tietomäärästä*<br>c) *Perustuu pääasiassa asiantuntijalausuntoon, ja tietoja on hyvin vähän*<br>d) *Tietoja ei ole riittävästi tai niitä ei ole lainkaan saatavilla* | |
| 6.1.5 **Lähteet** | *Annetaan lähdeviitteet, linkki internetsivuille, asiantuntijoiden yhteystiedot jne.*<br>*Vapaamuotoinen teksti* | |
| 6.2 **Pitkän aikavälin kehityssuunta (noin vuodesta 1980)** | | |
| 6.2.1 **Pitkän aikavälin kehityssuunta**<br>**Aikajänne** | *Aikajänne noin vuodesta 1980 raportointikauden loppuun asti* | |
| 6.2.2 **Pitkän aikavälin kehityssuunta**<br>**Tendenssi** | *Valitaan jokin seuraavista:*<br>a) *vakaa*<br>b) *vaihteleva*<br>c) *kasvava*<br>d) *vähenevä*<br>e) *epävarma*<br>f) *ei tiedossa* | |
| 6.2.3 **Pitkän aikavälin kehityssuunta**<br>**Muutoksen suuruus** | a) **Minimi** | *Prosentuaalinen muutos kentässä 6.2.1 ilmoitetulla aikajänteellä. Ilmoitetaan joko vaihteluväli (a, b) ja/tai paras yksittäinen arvo (c).* |
| | b) **Maksimi** | *Prosentuaalinen muutos kentässä 6.2.1 ilmoitetulla aikajänteellä. Ilmoitetaan joko vaihteluväli (a, b) ja/tai paras yksittäinen arvo (c).* |
| | c) **Paras yksittäinen arvo** | *Prosentuaalinen muutos kentässä 6.2.1 ilmoitetulla aikajänteellä. Ilmoitetaan joko vaihteluväli (a, b) ja/tai paras yksittäinen arvo (c).* |
| 6.2.4 **Pitkän aikavälin kehityssuunta**<br>**Käytetty menetelmä** | *Valitaan yksi seuraavista menetelmistä:*<br>a) *Kokonaiskartoitus tai tilastollisesti luotettava arvio*<br>b) *Perustuu pääasiassa ekstrapolointiin rajallisesta tietomäärästä*<br>c) *Perustuu pääasiassa asiantuntijalausuntoon, ja tietoja on hyvin vähän*<br>d) *Tietoja ei ole riittävästi tai niitä ei ole lainkaan saatavilla* | |

| | |
|---|---|
| 6.2.5 **Lähteet** | *Annetaan lähdeviitteet, linkki internetsivuille, asiantuntijoiden yhteystiedot jne. Vapaamuotoinen teksti* |
| 6.3 **Lisätietoja** *Valinnainen* | *Muut tarvittavat tiedot, jotka täydentävät kohdissa 6.1 ja 6.2 pyydettyjä tietoja Vapaamuotoinen teksti* |

| | |
|---|---|
| 7. **Keskeiset paineet ja uhat** | |
| 7.1 **Paineiden luonnehdinta** | |
| a) **Paine** | *Luetellaan enintään 20 painetta käyttäen viiteportaalissa olevaa koodiluetteloa ja täytetään kunkin paineen osalta kohdat b–g.* |
| b) **Ajoitus** | ☐ *aiemmin, mutta nyt keskeytynyt toimenpiteiden ansiosta*<br>☐ *jatkuu*<br>☐ *jatkuu nyt ja todennäköisesti tulevaisuudessa*<br>☐ *vain tulevaisuudessa* |
| c) **Kattavuus (kohteena olevan populaation osuus)** | *Täytetään, jos ajoitus on "jatkuu" tai "jatkuu nyt ja todennäköisesti tulevaisuudessa".*<br>☐ *koko populaatio > 90 %*<br>☐ *enemmistö 50–90 %*<br>☐ *vähemmistö < 50 %* |
| d) **Vaikutus (lajin populaatioon tai elinympäristöön)** | *Täytetään, jos ajoitus on "jatkuu" tai "jatkuu nyt ja todennäköisesti tulevaisuudessa".*<br>☐ *Suuri vaikutus*<br>☐ *Keskisuuri vaikutus*<br>☐ *Vähäinen vaikutus* |
| e) **Kohdealue (johon paine pääasiallisesti vaikuttaa)** | ☐ *Jäsenvaltion sisällä*<br>☐ *Muualla EU:ssa*<br>☐ *EU:n ulkopuolella*<br>☐ *Sekä EU:n sisällä että sen ulkopuolella*<br>☐ *Ei tiedossa* |
| f) **Unionin kannalta merkitykselliset haitalliset vieraslajit** | *Täytetään, jos paineeksi on valittu "Unionin kannalta merkitykselliset haitalliset vieraslajit". Laji valitaan haitallisten vieraslajien luettelosta (ks. 12 artiklan viiteportaali).* |
| g) **Muut haitalliset vieraslajit** *Valinnainen* | *Täytetään, jos paineeksi on valittu "Muut haitalliset vieraslajit – muut kuin unionin kannalta merkitykselliset lajit". Laji valitaan EASIN-tietokannasta (ks. 12 artiklan viiteportaali)* |
| 7.2 **Käytetyt menetelmät** *Valinnainen* | *Valitaan yksi seuraavista menetelmistä:*<br>a) *Kokonaiskartoitus tai tilastollisesti luotettava arvio*<br>b) *Perustuu pääasiassa ekstrapolointiin rajallisesta tietomäärästä*<br>c) *Perustuu pääasiassa asiantuntijalausuntoon, ja tietoja on hyvin vähän*<br>d) *Tietoja ei ole riittävästi tai niitä ei ole lainkaan saatavilla* |
| 7.3 **Tietolähteet** *Valinnainen* | *Tässä ilmoitetaan mahdolliset lähteet (URL, metatiedot), joista on saatavilla paineisiin liittyvää näyttöä* |
| 7.4 **Lisätietoja** *Valinnainen* | *Muut tarvittavat tiedot, jotka täydentävät kentässä 7.1 pyydettyjä tietoja Vapaamuotoinen teksti* |

| 8. **Suojelutoimenpiteet** | |
|---|---|
| 8.1 **Toimenpiteiden tilanne** | *Tarvitaanko toimenpiteitä?*<br>☐ *KYLLÄ*<br>☐ *EI*<br>*Jos valitaan KYLLÄ, ilmoitetaan toimenpiteiden tilanne (valitaan vain yksi vaihtoehto):*<br>a) *Toimenpiteet on määritelty mutta niitä ei ole vielä toteutettu*<br>b) *Toimenpiteitä tarvitaan, mutta niitä ei pystytä määrittelemään tarkemmin*<br>c) *Osa määritellyistä toimenpiteistä on toteutettu*<br>d) *Useimmat/kaikki määritellyt toimenpiteet on toteutettu* |
| 8.2 **Toteutettujen toimenpiteiden laajuus** | *Täytetään, jos kohdassa 8.1 on valittu joko "c) Osa määritellyistä toimenpiteistä on toteutettu" tai "d) Useimmat/kaikki määritellyt toimenpiteet on toteutettu"*<br>*Toimenpiteet vaikuttavat (valitaan vain yksi vaihtoehto)*<br>a) *< 50 %:iin*<br>b) *50–90 %:iin tai*<br>c) *> 90 %:iin*<br>*populaatiosta* |
| 8.3 **Toteutettujen toimenpiteiden pääasiallinen tarkoitus** | A. *Ilmoitetaan toteutettujen toimenpiteiden pääasiallinen tarkoitus tai tarkoitukset:*<br>a) *Lajin nykyisen esiintymisalueen, populaation ja/tai elinympäristön säilyttäminen*<br>b) *Lajin nykyisen esiintymisalueen laajentaminen*<br>c) *Populaation koon kasvattaminen ja/tai populaation dynamiikan parantaminen (lisääntymismenestyksen parantaminen, kuolleisuuden vähentäminen tai ikä-/sukupuolirakenteen parantaminen)*<br>d) *Lajin elinympäristön ennallistaminen* |
| | B. *Jos edellä on valittu useampi kuin yksi vaihtoehto, tässä ilmoitetaan pääasiallinen (ensisijainen) tarkoitus (valitaan vain yksi vaihtoehto):*<br>*Nykytilan säilyttäminen / levinneisyysalueen laajentaminen / populaation kasvattaminen tai parantaminen / elinympäristön ennallistaminen* |
| 8.4 **Toimenpiteiden kohdealue** | *Ilmoitetaan toteutettujen toimenpiteiden kohdealue (valitaan vain yksi vaihtoehto):*<br>a) *Vain Natura 2000 -verkoston sisällä*<br>b) *Sekä Natura 2000 -verkoston sisällä että sen ulkopuolella*<br>c) *Vain Natura 2000 -verkoston ulkopuolella* |
| 8.5 **Toimenpiteiden vaikutukset** *(milloin toimenpiteet alkavat neutraloida painetta ja aiheuttaa myönteisiä vaikutuksia)* | *Ilmoitetaan, millä aikavälillä toimenpiteet vaikuttavat (kentässä 8.3 ilmoitetun pääasiallisen tarkoituksen osalta) – (valitaan vain yksi vaihtoehto):*<br>a) *Vaikutus lyhyellä aikavälillä (nykyisen raportointikauden aikana, esim. 2019–2024)*<br>b) *Vaikutus keskipitkällä aikavälillä (kahdella seuraavalla raportointikaudella, esim. 2025–2036)*<br>c) *Vaikutus pitkällä aikavälillä (esim. 2036 jälkeen)* |
| 8.6 **Luettelo tärkeimmistä suojelutoimenpiteistä** | *Luetellaan enintään 20 toimenpidettä käyttäen 12 artiklan viiteportaalissa olevaa koodiluetteloa.* |
| 8.7 **Lisätietoja** *Valinnainen* | *Muut tarvittavat tiedot, jotka täydentävät kentissä 8.1–8.6 pyydettyjä tietoja*<br>*Vapaamuotoinen teksti* |

| 9. **Natura 2000 -verkoston kattavuus (erityiset suojelualueet (SPA))** | | |
|---|---|---|
| *Raportoitava kaikista direktiivin 2009/147/EY liitteen I lajeista ja muista kuin liitteen I lajeista, jotka ovat perusteena erityisten suojelualueiden (SPA) nimeämiselle (käytettävä viiteportaalissa olevaa lintulajien tarkistuslistaa)* | | |
| 9.1 **Populaation koko Natura 2000 -verkostossa (erityisten suojelualueiden (SPA) verkosto)** *(kansallisella tasolla, sis. kaikki kohteet, joissa lajia esiintyy)* | a) **Yksikkö** | *Käytetään samaa yksikköä kuin kentässä 3.2 a.* |
| | b) **Minimi** | *Lukumäärä (raakatiedot, ei pyöristystä). Ilmoitetaan joko vaihteluväli (b, c) ja/tai paras yksittäinen arvo (d)* |
| | c) **Maksimi** | *Lukumäärä (raakatiedot, ei pyöristystä). Ilmoitetaan joko vaihteluväli (b, c) ja/tai paras yksittäinen arvo (d)* |
| | d) **Paras yksittäinen arvo** | *Lukumäärä (raakatiedot, ei pyöristystä). Ilmoitetaan joko vaihteluväli (b, c) ja/tai paras yksittäinen arvo (d)* |
| 9.2 **Arvion tyyppi** | *Paras arvio / usean vuoden keskiarvo / 95 %:n luottamusväli / minimi* | |
| 9.3 **Populaation koko verkoston sisällä**<br>**Käytetty menetelmä** | *Valitaan yksi seuraavista menetelmistä:*<br>a) *Kokonaiskartoitus tai tilastollisesti luotettava arvio*<br>b) *Perustuu pääasiassa ekstrapolointiin rajallisesta tietomäärästä*<br>c) *Perustuu pääasiassa asiantuntijalausuntoon, ja tietoja on hyvin vähän*<br>d) *Tietoja ei ole riittävästi tai niitä ei ole lainkaan saatavilla* | |
| 9.4 **Populaation koon lyhyen aikavälin kehityssuunta verkostossa**<br>**Tendenssi** | *Verkostossa esiintyvän populaation lyhyen aikavälin kehityssuunta kentässä 4.1.1 ilmoitetulla ajanjänteellä. Valitaan jokin seuraavista:*<br>a) *vakaa*<br>b) *vaihteleva*<br>c) *kasvava*<br>d) *vähenevä*<br>e) *epävarma*<br>f) *ei tiedossa* | |
| 9.5 **Populaation koon lyhyen aikavälin kehityssuunta verkostossa**<br>**Käytetty menetelmä** | *Valitaan yksi seuraavista menetelmistä:*<br>a) *Kokonaiskartoitus tai tilastollisesti luotettava arvio*<br>b) *Perustuu pääasiassa ekstrapolointiin rajallisesta tietomäärästä*<br>c) *Perustuu pääasiassa asiantuntijalausuntoon, ja tietoja on hyvin vähän*<br>d) *Tietoja ei ole riittävästi tai niitä ei ole lainkaan saatavilla* | |
| 9.6 **Lisätietoja**<br>*Valinnainen* | *Muut tarvittavat tiedot, jotka täydentävät kentissä 9.1–9.5 pyydettyjä tietoja*<br>*Vapaamuotoinen teksti* | |

| 10. **Kansainvälisiin lajikohtaisiin toimintasuunnitelmiin (SAP), hoitosuunnitelmiin (MP) ja lyhyisiin hoitoselvityksiin (BMS) liittyvän työn edistyminen** | |
|---|---|
| *Täytetään lajin/alalajin tasolla* | |
| 10.1 **Kansainvälisen suunnitelman tyyppi** | *SAP/MP/BMS (käytetään viiteportaalin luetteloa lajeista, joilla on SAP/MP/BMS), voidaan valita useita suunnitelmia* |
| 10.2 **Onko hyväksytty kansallinen suunnitelma, joka liittyy kansainväliseen lajikohtaiseen toimintasuunnitelmaan (SAP) / hoitosuunnitelmaan (MP) / lyhyeen hoitoselvitykseen (BMS)?** | ☐ *KYLLÄ*<br>☐ *EI* |

| | | |
|---|---|---|
| 10.3 | **Maailmanlaajuisesti uhanalaisia lajeja koskevien lajikohtaisten toimintasuunnitelmien (SAP) tehokkuuden arviointi** | *Ilmoitetaan, mikä on lajin kansallinen tila (määrät ja levinneisyysalue) (valitaan vain yksi vaihtoehto):*<br>a) *etenee kohti suunnitelman tavoitteita*<br>b) *ei muutoksia*<br>c) *heikkenee edelleen kauemmaksi suunnitelman tavoitteista* |
| 10.4 | **Metsästettäviä lajeja, joiden tila ei ole turvattu, koskevien hoitosuunnitelmien (MP) tehokkuuden arviointi** | *Ilmoitetaan, mikä on lajin kansallinen tila (määrät ja levinneisyysalue) (valitaan vain yksi vaihtoehto):*<br>a) *kohentumassa*<br>b) *ei muutoksia*<br>c) *heikkenee edelleen* |
| 10.5 | **Lisätiedon lähteitä** | *Verkkolinkit (esim. kansallinen suunnitelma), julkaistut raportit jne.*<br>*Vapaamuotoinen teksti* |

**11. Direktiivin 2009/147/EY liitteessä II lueteltuihin lajeihin liittyvät tiedot**

*Täytetään lajin/alalajin tasolla*

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 11.1 | **Metsästetäänkö lajia kansallisesti?** | *Metsästetäänkö lajia kansallisesti?*<br>☐ *KYLLÄ*<br>☐ *EI*<br>*Jos kyllä, täytetään kentät 11.2–11.4.* | | | | | | |
| 11.2 | **Metsästyssaalis** | *Esitetään kansalliset metsästyssaalistilastot raportointikaudelta* | | | | | | |
| | | a) **Yksikkö** | *Yksilöt* | | | | | |
| | | b) **Kausi** *(valinnainen)* | *Ilmoitetaan, liittyvätkö nämä tiedot talvehtivaan vai muuttavaan populaatioon (jos tätä kohtaa ei ole täytetty, oletetaan, että talvehtivaa ja muuttavaa populaatioita ei ole eroteltu toisistaan).* | | | | | |
| | | c) **Tilastot / saalismäärät (yksilöinä)** | *Esitetään tilastotiedot kultakin metsästyskaudelta tai vuodelta (jos kausia ei käytetä) raportointikauden aikana.* | | | | | |
| | | | *Kausi / vuosi 1* | *Kausi / vuosi 2* | *Kausi / vuosi 3* | *Kausi / vuosi 4* | *Kausi / vuosi 5* | *Kausi / vuosi 6* |
| | | **Min.** *(raakatiedot, ei pyöristystä)* | | | | | | |
| | | **Maks.** *(raakatiedot, ei pyöristystä)* | | | | | | |
| | | **Ei tiedossa** | | | | | | |
| 11.3 | **Metsästyssaalis**<br>**Käytetty menetelmä** | *Valitaan yksi seuraavista menetelmistä:*<br>a) *Kokonaiskartoitus tai tilastollisesti luotettava arvio*<br>b) *Perustuu pääasiassa ekstrapolointiin rajallisesta tietomäärästä*<br>c) *Perustuu pääasiassa asiantuntijalausuntoon, ja tietoja on hyvin vähän*<br>d) *Tietoja ei ole riittävästi tai niitä ei ole lainkaan saatavilla* | | | | | | |
| 11.4 | **Lisätietoja**<br>*Valinnainen* | *Muut tarvittavat tiedot, jotka täydentävät kentissä 11.1–11.3 pyydettyjä tietoja*<br>*Vapaamuotoinen teksti* | | | | | | |

**Selittävät huomautukset**

**direktiivin 2009/147/EY (lintudirektiivi) 12 artiklassa tarkoitetun kertomuksen muodosta**

**SISÄLLYSLUETTELO**

*Sivu*

**Johdanto** ..... 33

A OSA YLEISRAPORTOINTILOMAKE ..... 34

**Jäsenvaltio** ..... 34

1. Tärkeimmät direktiivin 2009/147/EY mukaiset saavutukset ..... 34

1.1 Teksti kansallisella kielellä ..... 34

1.2 Käännös englanniksi (valinnainen) ..... 35

1.3 Menestystarinassa esiintyvän lajin tai alalajin nimi, koodi ja kausi ..... 35

2. Direktiivin 2009/147/EY täytäntöönpanoa koskevat yleiset tietolähteet ..... 35

2.1 Yleiset tiedot direktiivistä 2009/147/EY ..... 35

2.2 Tiedot Natura 2000 -verkostosta (erityisten suojelualueiden (SPA) verkosto) ..... 35

2.3 Seurantajärjestelmät (direktiivin 2009/147/EY 4 artiklan 1 kohta ja 10 artikla) ..... 35

2.4 Lajien suojelu (direktiivin 2009/147/EY 5–8 artikla) ..... 35

2.5 Direktiivin saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä (säädökset) ..... 35

3. Lintukantojen suojelemisen, hoitamisen ja kestävän hyödyntämisen perustaksi tarvittava tutkimus ja työ (direktiivin 2009/147/EY 10 artikla) ..... 36

3.1 Kansallinen lintuatlas ..... 36

3.2 Lintujen kansallisen seurannan yleiskatsaus ..... 36

3.3 Kansallinen lintujen punainen lista ..... 36

3.4 Muut EU:n tasolla merkitykselliset julkaisut (esim. kansallinen yleiskatsaus uhanalaisia lajeja koskevista toimista) ..... 36

4. Vierasperäiset lintulajit (direktiivin 2009/147/EY 11 artikla) ..... 36

4.1 Lajin tieteellinen nimi ..... 36

4.2 Alalaji ..... 36

4.3 Istutusta koskevan oikeudellisen päätöksen pääsisältö ..... 37

4.4 Komission kuuleminen ..... 37

4.5 Lisätietoja (valinnainen) ..... 37

B OSA LINTULAJIEN TILAA JA KEHITYSSUUNTIA KOSKEVA RAPORTOINTILOMAKE (DIREKTIIVIN 2009/147/EY 12 ARTIKLA) ..... 37

**Raportoitavat lajit** ..... 37

Selittävät huomautukset lintulajien tilaa ja kehityssuuntia koskevan raportointilomakkeen täyttämiseksi ..... 40

1. Lajitiedot ..... 42

1.1 Jäsenvaltio ..... 42

1.2 Lajin koodi ..... 42

1.3 EURING-koodi ..... 42

1.4 Lajin tieteellinen nimi ..... 42

1.5 Erillispopulaatio ..... 43

1.6 Lajin vaihtoehtoinen tieteellinen nimi (valinnainen) ....43
1.7 Yleisnimi (valinnainen) ....43
2. Kausi ....43
2.1 Kausi ....43
2.2 Ensimmäinen raportointi ....43
2.3 Lisätietoja ....43
3. Populaation koko ....43
3.1 Vuosi tai kausi ....43
3.2 Populaation koko ....43
3.3 Arvion tyyppi ....44
3.4 Käytetty menetelmä ....45
3.5 Lähteet ....45
3.6 Muutos ja muutoksen syy (edellisen raportin jälkeen) ....45
3.7 Lisätietoja (valinnainen) ....46
4. Populaation kehityssuunta ....46
4.1 Lyhyen aikavälin kehityssuunta (12 viime vuotta) ....46
4.1.1 Lyhyen aikavälin kehityssuunta – aikajänne ....46
4.1.2 Lyhyen aikavälin kehityssuunta – tendenssi ....46
4.1.3 Lyhyen aikavälin kehityssuunta – muutoksen suuruus ....47
4.1.4 Lyhyen aikavälin kehityssuunta – käytetty menetelmä ....48
4.1.5 Lähteet ....48
4.2 Pitkän aikavälin kehityssuunta (noin vuodesta 1980) ....48
4.2.1 Pitkän aikavälin kehityssuunta – aikajänne ....48
4.2.2 Pitkän aikavälin kehityssuunta – tendenssi ....48
4.2.3 Pitkän aikavälin kehityssuunta – muutoksen suuruus ....49
4.2.4 Pitkän aikavälin kehityssuunta – käytetty menetelmä ....49
4.2.5 Lähteet ....49
4.3 Lisätietoja (valinnainen) ....49
5. Pesimäalueiden kartta ja pinta-ala ....49
5.1 Sensitiivinen lajitieto ....49
5.2 Vuosi tai kausi ....49
5.3 Pesimäalueiden kartta ....49
5.4 Pesimäalueiden pinta-ala ....50
5.5 Käytetty menetelmä ....50
5.6 Lisäkartat (valinnainen) ....50
5.7 Lähteet ....51
5.8 Lisätietoja (valinnainen) ....51
6. Pesimäaikaisen esiintymisen kehityssuunta ....51
6.1 Lyhyen aikavälin kehityssuunta (12 viime vuotta) ....51
6.1.1 Lyhyen aikavälin kehityssuunta – aikajänne ....51
6.1.2 Lyhyen aikavälin kehityssuunta – tendenssi ....51

6.1.3 Lyhyen aikavälin kehityssuunta – muutoksen suuruus ....51
6.1.4 Lyhyen aikavälin kehityssuunta – käytetty menetelmä ....52
6.1.5 Lähteet ....52
6.2 Pitkän aikavälin kehityssuunta (noin vuodesta 1980) ....52
6.2.1 Pitkän aikavälin kehityssuunta – aikajänne ....52
6.2.2 Pitkän aikavälin kehityssuunta – tendenssi ....53
6.2.3 Pitkän aikavälin kehityssuunta – muutoksen suuruus ....53
6.2.4 Pitkän aikavälin kehityssuunta – käytetty menetelmä ....53
6.2.5 Lähteet ....53
6.3 Lisätietoja (valinnainen) ....53
7. Keskeiset paineet ja uhat ....53
7.1 Paineiden luonnehdinta ....54
7.2 Käytetyt menetelmät (valinnainen) ....55
7.3 Tietolähteet (valinnainen) ....56
7.4 Lisätietoja (valinnainen) ....56
8. Suojelutoimenpiteet ....56
8.1 Toimenpiteiden tilanne ....56
8.2 Toteutettujen toimenpiteiden laajuus ....56
8.3 Toteutettujen toimenpiteiden pääasiallinen tarkoitus ....56
8.4 Toimenpiteiden kohdealue ....57
8.5 Toimenpiteiden vaikutukset ....57
8.6 Luettelo tärkeimmistä suojelutoimenpiteistä ....57
8.7 Lisätietoja (valinnainen) ....57
9. Natura 2000 -verkoston kattavuus (erityiset suojelualueet (SPA)) ....57
9.1 Populaation koko Natura 2000 -verkostossa (erityisten suojelualueiden (SPA) verkosto) ....58
9.2 Arvion tyyppi ....58
9.3 Populaation koko verkoston sisällä – käytetty menetelmä ....58
9.4 Populaation koon lyhyen aikavälin kehityssuunta verkostossa – tendenssi ....58
9.5 Populaation koon lyhyen aikavälin kehityssuunta verkostossa – käytetty menetelmä ....59
9.6 Lisätietoja (valinnainen) ....59
10. Kansainvälisiin lajikohtaisiin toimintasuunnitelmiin (SAP), hoitosuunnitelmiin (MP) ja lyhyisiin hoitoselvityksiin (BMS) liittyvän työn edistyminen ....59
10.1 Kansainvälisen suunnitelman tyyppi ....59
10.2 Onko hyväksytty kansallinen suunnitelma, joka liittyy kansainväliseen lajikohtaiseen toimintasuunnitelmaan (SAP) / hoitosuunnitelmaan (MP) / lyhyeen hoitoselvitykseen (BMS))? ....60
10.3 Maailmanlaajuisesti uhanalaisia lajeja koskevien lajikohtaisten toimintasuunnitelmien (SAP) tehokkuuden arviointi ....60
10.4 Metsästettäviä lajeja, joiden tila ei ole turvattu, koskevien hoitosuunnitelmien (MP) tehokkuuden arviointi ....60
10.5 Lisätiedon lähteitä ....61

11. Liitteessä II lueteltuihin lajeihin liittyvät tiedot (direktiivin 2009/147/EY 7 artikla) .....61
11.1 Metsästetäänkö lajia kansallisesti? .....61
11.2 Metsästyssaalis .....61
11.3 Metsästyssaalis – käytetty menetelmä .....61
11.4 Lisätietoja (valinnainen) .....61
**Lähteet** .....61

**Johdanto**

Direktiivin 2009/147/EY täytäntöönpanon ja onnistuneen soveltamisen kannalta keskeistä on se, että lintulajien tilasta ja kehityssuunnista ilmoitetaan riittävästi tietoja, kuten direktiivin 12 artikla edellyttää. Tietojen on oltava jäsennellyssä ja vertailukelpoisessa muodossa, jotta komissio voi koostaa ja analysoida niitä. Tietojen jäsennellyssä muodossa toimittamisen oikeusperusta on 12 artiklan 1 kohdan toinen alakohta.

Tässä asiakirjassa annetaan tietoja ja ohjeita siitä, miten 12 artiklan mukaisen raportointilomakkeen eri tietokentät täytetään (A osa ja B osa). Pääasiassa tässä kuvataan kussakin kentässä ilmoitettavat tiedot sekä perusvaatimukset, jotka ilmoitettavien tietojen on täytettävä.

Tarkemmat kuvaukset ilmoitettaviin tietoihin liittyvistä käsitteistä ja menetelmistä annetaan ohjeissa, jotka eivät ole osa tätä täytäntöönpanosäädöstä. Lisäksi verkossa olevassa 12 artiklan viiteportaalissa on saatavilla muita asiakirjoja, joita olisi käytettävä raporttilomakkeen täyttämiseksi oikein.

**Direktiivin 12 artiklan viiteportaali**

Viiteportaali sisältää aineistoja, jotka liittyvät direktiivin 2009/147/EY 12 artiklan mukaisessa raportointilomakkeessa annettaviin tietoihin.

Viiteportaalissa on saatavilla

— raportointilomake ja selittävät huomautukset sekä ohjeet

— lähdeaineisto, kuten lintulajien tarkistuslistat, luettelo paineista ja uhkista, luettelo suojelutoimenpiteistä ja Euroopan koordinaattiruudukot (10 × 10 km ETRS), joita olisi käytettävä esiintymisen kartoittamiseen

— havainnollistavia esimerkkejä.

**A OSA**

**YLEISRAPORTOINTILOMAKE**

Yleisraportointilomake on lyhyt jäsennelty lomake, jonka tarkoituksena on tiivistää direktiivin 2009/147/EY yleistä täytäntöönpanoa koskevat tärkeimmät tiedot ja luvut ja antaa linkit yksityiskohtaisempiin tietolähteisiin.

Kunkin jäsenvaltion odotetaan laativan yhden yleisraportin, joka kattaa jäsenvaltion koko alueen Euroopassa.

Vapaamuotoisissa tekstikentissä voidaan käyttää mitä tahansa EU:n virallista kieltä. Englannin kielen käyttö on kuitenkin suositeltavaa.

Kaikki internetosoitteet on ilmoitettava lomakkeen kentissä kokonaisuudessaan, mukaan lukien alussa oleva ”http://” tai ”https://”.

**Jäsenvaltio**

Jäsenvaltion on valittava sen ISO 3166 -standardin mukainen kaksikirjaiminen koodi 12 artiklan viiteportaalissa olevan luettelon mukaisesti. Erillisiä yleisraportteja ei toimiteta aluetason osalta.

1. **Tärkeimmät direktiivin 2009/147/EY mukaiset saavutukset**

Tässä kohdassa on tarkoitus ilmoittaa raportointikauden tärkeimmät direktiivin 2009/147/EY mukaiset saavutukset jäsenvaltiossa, myös erityisten suojelualueiden (SPA) verkoston osalta. Tiedot annetaan ensisijaisesti kansallisella kielellä (kenttä 1.1) ja mahdollisuuksien mukaan englanniksi käännettynä (valinnainen kenttä 1.2).

1.1 **Teksti kansallisella kielellä**

Tärkeimmät saavutukset:

Kuvaillaan lyhyesti tärkeimmät lintudirektiivin mukaiset saavutukset raportointikaudella painottaen erityisesti erityisten suojelualueiden (SPA) verkostoa. Näitä voivat olla esimerkiksi

— todistetut hyödyt eri lajeille

— kokemukset uusista tai parannetuista hoitomenetelmistä

— myönteiset muutokset luonnon monimuotoisuuden suojelun yleisessä hyväksynnässä

— viranomaisten, luonnonsuojelijoiden ja muiden sidosryhmien yhteistyön paraneminen

— keskeiset valvontatapaukset

— aloitteet, joissa yhdistetään Natura 2000 -alueiden perustaminen ja paikallistalous

— toimenpiteet haitallisten vieraslajien aiheuttaman alkuperäisiin lintulajeihin kohdistuvan vaikutuksen minimoimiseksi haitallisia vieraslajeja koskevan EU:n asetuksen (EU) N:o 1143/2014 ([1]) mukaisesti

— tiedot, jotka täydentävät kohdassa 3 annettuja tietoja lintukantojen suojelemisen, hoitamisen ja kestävän hyödyntämisen perustaksi tarvittavasta tutkimuksesta ja työstä, esimerkiksi ehdotukset kiireellisistä tutkimuksista, jotka edellyttävät EU:n koordinointia (esim. Life-rahoituksen avulla)

— toteutetut toimenpiteet ja niiden vaikutus (saavutukset)

— menestykseen vaikuttavat tekijät, näkymät ja Natura 2000 -verkoston rooli.

Esimerkki menestystarinasta

Mahdollinen ”menestystarina” tarjoaa jäsenvaltiolle tilaisuuden antaa esimerkin siitä, miten direktiiviä toteutetaan kyseisessä maassa. Jokaisen menestystarinan olisi perustuttava taksoniin, jonka tila on tosiasiallisesti parantunut raportointikaudella eli sen (pesivän tai talvehtivan) populaation kehityssuunta on lyhyellä aikavälillä kasvava riippumatta sen pitkän aikavälin kehityssuunnasta, tai sen populaation kehityssuunta on lyhyellä aikavälillä vakaa/vaihteleva, vaikka sen pitkän aikavälin kehityssuunta on vähenevä. Kuvattujen parannusten olisi perustuttava suojelutoimenpiteisiin ja koskettava nykyistä raportointikautta, mutta niihin voi liittyä myös toimenpiteitä, jotka on aloitettu aikaisemmin.

([1]) http://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/index_en.htm

Ehdotettu rakenne:

— laji / kausi

— taustatietoja lajista ja sen aiemmasta kehityksestä, kehitykseen johtaneista syistä (paineet jne.) ja suojeluhaasteista

— toteutetut toimenpiteet ja niiden vaikutus (saavutukset)

— Natura 2000 -verkoston rooli (tarvittaessa)

— menestykseen vaikuttavat tekijät

— tulevaisuudennäkymät.

Teksti saa olla enintään 2–3 sivua pitkä. Jos jäsenvaltio haluaa liittää pyydettyihin tietoihin täydentäviä asiakirjoja, nämä liitteet ja niiden tiedostonimet olisi ilmoitettava vastauskentän lopussa ja kyseiset tiedostot olisi ladattava Euroopan ympäristökeskuksen raportointijärjestelmään yhdessä muun kertomuksen kanssa.

### 1.2 **Käännös englanniksi (valinnainen)**

Tämä on valinnainen kenttä, jossa annetaan kentän 1.1 tiedot englanniksi käännettynä (jos ne on annettu muulla kielellä).

### 1.3 **Menestystarinassa esiintyvän lajin tai alalajin nimi, koodi ja kausi**

Tämä kenttä täytetään, jos kentässä 1.1 kuvattuja direktiivin tärkeimpiä saavutuksia esitellään menestystarinan avulla. Lajeja voidaan valita useita.

Ilmoitetaan

a) lintulajin koodi ja nimi

b) kausi.

## 2. **Direktiivin 2009/147/EY täytäntöönpanoa koskevat yleiset tietolähteet**

Tämän kohdan tarkoituksena on tarjota asiasta kiinnostuneille tietolähteitä, jotka liittyvät direktiiviin 2009/147/EY ja kyseisen jäsenvaltion erityisten suojelualueiden (SPA) verkostoon. Yleensä tarvitaan vain linkit internetsivuille. Lisäksi voidaan käyttää vapaamuotoista tekstiä, jos tietolähteen saatavuudesta tarvitaan selitys, esimerkiksi kun lähteitä on useita. Kaikki seuraavat kentät on täytettävä.

### 2.1 **Yleiset tiedot direktiivistä 2009/147/EY**

Annetaan linkit direktiiviä koskeviin yleisiin tietoihin (esim. EU:n luonnonsuojeludirektiivejä esittelevään kansalliseen portaaliin).

### 2.2 **Tiedot Natura 2000 -verkostosta (erityisten suojelualueiden (SPA) verkosto)**

Annetaan linkit erityisten suojelualueiden (SPA) verkostoa koskeviin yleisiin tietoihin (esim. Natura 2000 -alueiden verkkotietokannat tai verkostoa esittelevät julkaisut).

### 2.3 **Seurantajärjestelmät (direktiivin 2009/147/EY 4 artiklan 1 kohta ja 10 artikla)**

Annetaan linkit seurantaa koskeviin yleistietoihin (esim. portaali, jossa esitellään kansalliset seurantajärjestelmät, tai seurantaohjeet).

### 2.4 **Lajien suojelu (direktiivin 2009/147/EY 5–8 artikla)**

Annetaan linkit lajien suojelua koskeviin yleistietoihin.

### 2.5 **Direktiivin saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä (säädökset)**

Annetaan linkit yleistietoihin, jotka koskevat direktiivin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä.

3. **Lintukantojen suojelemisen, hoitamisen ja kestävän hyödyntämisen perustaksi tarvittava tutkimus ja työ (direktiivin 2009/147/EY 10 artikla)**

Tämä kohta liittyy direktiivin 2009/147/EY 10 artiklan 2 kohdan mukaiseen velvoitteeseen, jonka mukaan jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kaikki tarpeelliset tiedot, jotta komissio voi toteuttaa asianmukaiset toimenpiteet, joilla yhteensovitetaan luonnonvaraisina elävien lintukantojen suojelemisen, hoitamisen ja hyödyntämisen perustaksi tarvittavaa tutkimusta ja työtä. Lisätietoja, joilla on merkitystä direktiivin 2009/147/EY 10 artiklan täytäntöönpanon kannalta, voidaan antaa kohdassa 1 (tärkeimmät saavutukset). Pyydetyt tiedot kattavat vain seuraavat:

3.1 **Kansallinen lintuatlas**

Ilmoitetaan viimeisimmän kansallisen lintuatlaksen otsikko (kenttä 3.1.1), tiedot julkaisuvuodesta (kenttä 3.1.2) ja verkkolinkki tai julkaisutiedot (kenttä 3.1.3).

3.2 **Lintujen kansallisen seurannan yleiskatsaus**

Ilmoitetaan nimi tai vastaava ja lyhyt kuvaus raportointikauden aikana julkaistuista lintujen kansallisen seurannan yleiskatsauksista, mukaan lukien seuratut lajit ja tärkeimmät tulokset (kenttä 3.2.1, enintään 500 merkkiä). Ilmoitetaan julkaisuvuosi (kenttä 3.2.2) ja verkkolinkki tai julkaisutiedot (kenttä 3.2.3). Jos on julkaistu useampi kuin yksi yleiskatsaus, kentät 3.2.1–3.2.3 täytetään kunkin osalta.

3.3 **Kansallinen lintujen punainen lista**

Ilmoitetaan viimeisimpien kansallisten lintujen punaisten listojen otsikko (kenttä 3.3.1), tiedot julkaisuvuodesta (kenttä 3.3.2) ja verkkolinkki tai julkaisutiedot (kenttä 3.3.3).

3.4 **Muut EU:n tasolla merkitykselliset julkaisut (esim. kansallinen yleiskatsaus uhanalaisia lajeja koskevista toimista)**

Ilmoitetaan otsikko tai vastaava ja esitetään lyhyt kuvaus muista EU:n tasolla merkityksellisistä julkaisuista (esim. kansallinen yleiskatsaus uhanalaisia lajeja koskevista toimista), jotka on julkaistu raportointikaudella, tai viimeaikaisista julkaisuista, mukaan lukien seuratut lajit ja tärkeimmät tulokset (kenttä 3.4.1, enintään 500 merkkiä). Ilmoitetaan julkaisuvuosi (kenttä 3.4.2) ja verkkolinkki tai julkaisutiedot (kenttä 3.4.3). Jos on julkaistu useampi kuin yksi yleiskatsaus, kentät 3.4.1–3.4.3 täytetään kunkin osalta. Julkaisuja voi ilmoittaa enintään kymmenen.

Lisää yleistietoja direktiivin 2009/147/EY 10 artiklan täytäntöönpanosta voidaan antaa vapaamuotoisessa tekstikentässä kohdassa 1 ”Tärkeimmät direktiivin 2009/147/EY mukaiset saavutukset”.

4. **Vierasperäiset lintulajit (direktiivin 2009/147/EY 11 artikla)**

Tämä kohta liittyy direktiivin 2009/147/EY 11 artiklan mukaiseen velvoitteeseen, jonka mukaan ”[j]äsenvaltioiden on varmistettava, että sellaisen lintulajin istuttaminen jäsenvaltioiden Eurooppaan kuuluvalle alueelle, joka ei elä siellä luonnonvaraisena, ei vahingoita paikallista kasvistoa ja eläimistöä. Jäsenvaltioiden on kuultava komissiota tässä asiassa.”

Tätä kohtaa ei täytetä, jos raportointikauden aikana ei ole kuultu komissiota istutuksista 11 artiklan mukaisesti, istutuksista ei ole päätetty eikä niitä ole toteutettu.

Jokainen laji on ilmoitettava seuraavasti:

4.1 **Lajin tieteellinen nimi**

Ilmoitetaan lajin tieteellinen nimi.

4.2 **Alalaji**

Käytetään tarvittaessa erillispopulaation kuvausta.

4.3 **Istutusta koskevan oikeudellisen päätöksen pääsisältö**

Esitetään istutusta koskevan oikeudellisen päätöksen pääsisältö (vapaamuotoinen teksti, enintään 250 merkkiä), mukaan lukien tiedot perusteluista, yksilöiden lukumäärästä ja mahdollisen luvan kestosta.

4.4 **Komission kuuleminen**

Ilmoitetaan komission kuulemisen ajankohta.

4.5 **Lisätietoja (valinnainen)**

Kohtaan 4 liittyviä lisätietoja voi antaa valinnaisessa kentässä 4.5.

**B OSA**

**LINTULAJIEN TILAA JA KEHITYSSUUNTIA KOSKEVA RAPORTOINTILOMAKE (DIREKTIIVIN 2009/147/EY 12 ARTIKLA)**

**Raportoitavat lajit**

**Taksonomia ja nimistö**

Taksonomia ja nimistö, joita olisi käytettävä 12 artiklaan liittyvässä lajien tarkistuslistassa (saatavana viiteportaalissa), vastaavat *Euroopan unionin lintuluettelossa*, jäljempänä 'EU:n lintuluettelo' ([2]), käytettyjä. Elokuussa 2015 julkaistuun ja vuonna 2018 päivitettyyn EU:n lintuluetteloon on sisällytetty julkaisussa del Hoyo & Collar (2014) ([3]) ehdotetut taksonomiset ja nimistömuutokset sekä julkaisussa del Hoyo & Collar (2016) tehdyt EU:n luetteloon vaikuttavat muutokset. Taksonomiaa päivitetään, jotta se olisi yhdenmukainen IUCN:n käyttämien taksonomisten viitteiden kanssa.

Yleisesti ottaen raportointia edellytetään ensisijaisesti lajitasolla, koska se on direktiivin tekstissä mainittu taksonominen yksikkö sekä yksikkö, jota on käytetty EU:n aiemmissa kattavissa lintujen tilan arvioinneissa. Joissain tapauksissa raportointia edellytetään kuitenkin alemmalla tasolla eli alalajeista tai erillispopulaatioista, joiden asema on erityisen huomionarvoinen ja/tai politiikan kannalta merkityksellinen (esimerkiksi direktiivin liitteissä olevien alalajikohtaisten luetteloiden yhteydessä). Tarkemmat perustelut sille, mitkä erillispopulaatiot olisi ilmoitettava erikseen, on käsitteitä ja määritelmiä koskevissa teknisissä ohjeissa. Yksinkertaisuuden vuoksi termiä 'laji' käytetään useimmissa tapauksissa jäljempänä silloinkin, kun sillä viitataan myös alalajeihin.

**Säännöllisesti esiintyvät lajit**

Jäsenvaltioiden olisi raportoitava kaikista säännöllisesti esiintyvistä pesivistä lajeista (vaikka niiden populaatiot olisivat pieniä tai ne katsottaisiin marginaalisiksi), jotta voidaan muodostaa EU:n laajuinen kuva niiden populaation koosta ja kehityssuunnasta. Lajia voidaan pitää säännöllisesti esiintyvänä, jos se on pesinyt esimerkiksi vähintään neljänä vuotena kuusivuotisen raportointikauden aikana. Tätä harvemmin esiintyvistä lajeista olisi raportoitava, jos niiden kansallinen populaatio niiden esiintymisvuosina saattaa muodostaa merkittävän osan (esim. yli 1 %) koko EU:n populaatiosta tai jos niitä on aiemmin esiintynyt säännöllisemmin (ks. myös jäljempänä kohta "Hävinneet lajit"). Vastaavia kriteerejä olisi sovellettava merkityksellisiin (ks. jäljempänä) talvehtiviin ja läpimuuttaviin lajeihin. Säännöllisesti esiintyvät lajit merkitään viiteportaalissa 12 artiklaan liittyvään lintulajien tarkistuslistaan esiintymiskoodilla PRE.

**Talvehtimiskaudella ja muuton aikana esiintyvät lintulajit**

*Tärkeimmät talvehtivat lajit*

Jäsenvaltioiden olisi raportoitava myös eräistä keskeisistä talvehtivista lajeista – erityisesti muuttavista vesilinnuista (sorsat, hanhet ja joutsenet) ja kahlaajista (rantalinnut) – joita on EU:ssa paljon enemmän talvella ja/tai joiden populaation kokoa ja kehityssuuntaa on helpompi seurata talvella (jolloin niitä kerääntyy paljon suhteellisen harvoihin paikkoihin). Näiden lajien EU:ssa esiintyvän populaation tilan arviointi voi perustua ensisijaisesti (tai joissakin tapauksissa kokonaan) niiden talvehtivaa populaatioita koskeviin tietoihin. Siksi talvehtimisraportteja pyydetään kaikilta jäsenvaltioilta, joissa tällaiset lajit talvehtivat säännöllisesti (ks. myös edellä kohta "Säännöllisesti esiintyvät lajit"). Lisätietoja siitä, millä perusteella talvehtimisraportit ovat pakollisia tietyistä lajeista, annetaan käsitteitä ja määritelmiä koskevissa teknisissä ohjeissa.

([2]) Ks. http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/eu_species/index_en.htm

([3]) del Hoyo, J. & Collar, N.J. (2014), *HBW and BirdLife International Illustrated Checklist of the Birds of the World*. Volume 1: Non-passerines. Lynx Edicions, Barcelona.

*Lajit, jotka ovat perusteena erityisten suojelualueiden (SPA) nimeämiselle (mukaan lukien liitteen I lajit), ja direktiivin 2009/147/EY liitteen II lajit, joita esiintyy talvehtimiskaudella ja muuton aikana*

Lisäksi talvehtimisraportteja pyydetään useista muista säännöllisesti talvehtivista lajeista, jotka eivät täytä edellä mainittuja kriteerejä mutta jotka on lueteltu direktiivin liitteessä I tai jotka jäsenvaltiot ovat määritelleet erityisten suojelualueiden (SPA) kansalliseksi nimeämisperusteeksi niiden talviaikaisen esiintymisen vuoksi. Kaikissa tällaisissa tapauksissa talvehtimisraportit antavat tärkeää tietoa direktiivin kansallisesta täytäntöönpanosta, vaikka ilmoitettuja populaation kokoa ja kehityssuuntaa koskevia tietoja ei aina voida käyttää EU:ssa talvehtivan populaation yleisessä arvioinnissa.

Yleisesti ottaen jäsenvaltioiden ei tarvitse ilmoittaa alueensa läpi (pesintä- ja talvehtimisalueille tai -alueilta) muuttavien lajien populaation kokoa tai kehityssuuntaa, koska näitä kansallisia tietoja on vaikea koostaa EU:n tasolla ilman yksityiskohtaisia lisätietoja, joiden perusteella tulkinnassa voitaisiin ottaa huomioon mahdollinen kaksinkertainen laskenta.

Muuttokausien raportteja pyydetään kuitenkin edelleen tietyistä keskeisistä muuttavista lajeista, joista ei muuten ilmoitettaisi tärkeitä tietoja. Näitä ovat esimerkiksi

— direktiivin 2009/147/EY liitteessä I luetellut lajit

— muut muuttavat lajit, joiden muuton aikana esiintymisen perusteella on nimettävä kansallisesti erityisiä suojelualueita (SPA) ([4]) (viiteportaalin lajien tarkistuslistan mukaisesti).

Näissä tapauksissa (yksinkertaistetuista) muuttoraporteista saadaan sellaista tärkeää tietoa esimerkiksi erityisten suojelualueiden (SPA) nimeämisperusteeksi määriteltyjen lajien muuttavan populaation koosta sekä tärkeimpiin muuttaviin lajeihin kohdistuvista kansallisista paineista ja uhkista, jota ei muuten saataisi muista lähteistä.

Jäsenvaltioiden odotetaan ilmoittavan liitteen II talvehtivista lajeista, lukuun ottamatta paikkalintulajeja, joista vaaditaan ainoastaan pesintäraportti. Yksinkertaistettuja muuttoraportteja odotetaan myös liitteeseen II sisältyvistä läpimuuttavista lajeista, jotka eivät talvehdi tai pesi maassa.

Lisätietoja näistä lajiryhmistä ilmoittamisesta on

taulukossa 2: Lajien raportointilomakkeen kohdat, joihin täytetään tiedot eri luokkiin kuuluvien lintulajien pesintä-, talvehtimis- ja muuttokaudelta.

**Harhailijat ja satunnaiset lajit**

Harhailijoilla tarkoitetaan lintuja, jotka ovat harhautuneet kauas normaalin pesimä-, talvehtimis- tai muuttoalueensa ulkopuolelle. EU:n lintuluettelon luokkaan A kuuluvia harhailijalajeja on yli 300, ja useat muut lajit esiintyvät joissain osissa EU:ta säännöllisesti mutta muissa jäsenvaltioissa ainoastaan harhailijoina. Koska harhailijoiden esiintyminen on ennakoimatonta ja siihen vaikuttavat todennäköisesti suurelta osin ulkoiset tekijät (esim. keskeisinä muuttokausina vallitsevat ilmasto-olosuhteet ja kehityssuunnat EU:n ulkopuolella), niistä ei tarvitse raportoida 12 artiklan mukaisissa kertomuksissa. Sama koskee satunnaisia lajeja, jotka voivat olla lähempänä normaalia levinneisyysaluettaan mutta joiden esiintyminen kyseisessä jäsenvaltiossa ja/tai kyseisellä kaudella ei ole säännöllistä tai vakaata (ks. edellä kohta ”Säännöllisesti esiintyvät lajit”).

**Uudet tulokaslajit**

Joissakin tapauksissa laji ei ehkä vielä lisäänny tai talvehdi alueella säännöllisesti, mutta esimerkiksi viimeaikaisten esiintymishavaintojen tai naapurimaiden samankaltaisten kehityssuuntien perusteella on todennäköistä, että laji on asettumassa alueelle tai vakiintumassa siellä säännölliseksi vierailijaksi. Näissä tapauksissa jäsenvaltioita kannustetaan raportoimaan kyseisistä lajeista, vaikka kaikkiin jäljempänä oleviin kohtiin ja kenttiin ei ole mahdollista antaa tietoja. Jos jonkin kansallisessa tarkistuslistassa luetellun lajin esiintymiskoodi on ”ARR”, eli se on asettunut jäsenvaltioon lyhyen aikavälin kehityssuunnan aikajänteellä, tiettyjen kenttien (esim. kentän 4.2.1 ”Pitkän aikavälin kehityssuunnan aikajänne”) laadunvarmistus- ja -valvontatarkistuksia (QA/QC) lievennetään. Jos lajia ei ole jo sisällytetty jäsenvaltion lajien tarkistuslistaan, se voidaan lisätä siihen, kun kansallinen raportti toimitetaan raportointijärjestelmään.

Ks. myös kenttä 4.1.3 ”Lyhyen aikavälin kehityssuunta – muutoksen suuruus”, jossa annetaan ohjeita siitä, miten muutoksen suuruus ilmoitetaan, kun populaation lähtökoko on nolla (eli uudet tulokaslajit).

([4]) Direktiivin 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

**Hävinneet lajit**

Lajeista, jotka olivat hävinneet kansallisesti ennen vuotta 1980 (eli direktiivin 2009/147/EY hyväksymiseen/voimaantuloon mennessä), ei pitäisi ilmoittaa, ellei käynnissä ole kansallista uudelleenistutushanketta. Raportit olisi kuitenkin toimitettava kaikista lajeista, joita esiintyi aiemmin säännöllisesti mutta jotka ovat hävinneet kansallisesti vuoden 1980 jälkeen (eli lajit, joiden esiintymiskoodi on kansallisessa tarkistuslistassa ”EXBA”). Tämä koskee kaikkia lajeja, joista viimeinen havainto jäsenvaltiossa on merkitty direktiivin voimaantulopäivän jälkeen (vaikka kyseessä olisi vain yksittäinen yksilö), jos lajia esiintyi jäsenvaltiossa aiemmin pysyvästi/säännöllisesti.

Siinä tapauksessa, että jotkin aiemmin pesineet lajit eivät enää pesi säännöllisesti mutta niitä esiintyy edelleen pesintäkauden aikana (esim. parittomina yksilöinä), jäsenvaltioiden olisi edelleen pidettävä niitä ”säännöllisesti esiintyvinä” ([5]). Tämä koskee erityisesti lajeja, joiden tila on sellainen (esim. ne sisältyvät direktiivin 2009/147/EY liitteessä I olevaan luetteloon ja/tai ovat yleisesti ottaen harvinaisia), että niiden pienelläkin esiintymällä voi olla laajempaa merkitystä.

Lajeja, jotka ovat vuoden 1980 jälkeen asettuneet alueelle pieninä määrinä mutta eivät ole vakiintuneet, vaan ovat jälleen hävinneet kansallisesti, olisi käsiteltävä satunnaisina lajeina, eikä niistä tarvitse raportoida.

Vaikka kaikkia asiaankuuluvia kohtia ja kenttiä ei aina voida täyttää lajeista, jotka on merkitty hävinneiksi (EXBA), on tärkeää ilmoittaa vuosi, jona laji hävisi kansallisesti (tai lakkasi esiintymästä säännöllisesti, jos asia ei ole täysin selvä ([6])), sekä lajin kansallisen populaation (ja tarvittaessa pesimäalueen) arvioitu koko noin vuonna 1980, jotta voidaan ottaa huomioon, missä määrin ja miten nopeasti se on vähentynyt (ks. myös kenttä 4.1.3 ”Lyhyen aikavälin kehityssuunta – muutoksen suuruus”, jossa on tarkemmat ohjeet muutoksen suuruuden ilmoittamisesta, jos laji on hävinnyt kehityssuunnan aikajänteellä).

**Vierasperäiset populaatiot**

Direktiivin 1 artiklassa tarkoitettujen luonnonvaraisina elävien lintulajien lisäksi on ilmoitettava direktiivin liitteessä II lueteltujen kolmen laajalti istutetun lajin (*Branta canadensis* ([7]), *Meleagris gallopavo* ja *Phasianus colchicus* ([8])) kaikki populaatiot sekä *Columba livian* villiintyneet populaatiot. Ilmoittaminen muista vieraslajeista (myös EU:n lintuluettelon ([9]) luokassa C luetelluista lajeista) on vapaaehtoista, mutta sitä suositellaan tapauksissa, joissa jäsenvaltiossa esiintyy vierasperäinen populaatio lajista, jota esiintyy luonnonvaraisena muualla EU:ssa (ja joka näin ollen sisältyy EU:n lintuluettelon luokkaan A luonnonvarainen / säännöllisesti esiintyvä), tai jos laji muodostaa uhan paikallisille kannoille/lajeille (esim. unionin kannalta merkityksellisten haitallisten vieraslajien luetteloon ([10]) sisältyvät *Oxyura jamaicensis*, *Alopochen aegyptiaca*, *Threskiornis aethiopicus*, *Corvus splendens*, *Pycnonotus cafer* ja *Acridotheres tristis*).

*Taulukko 1*

**Yhteenveto lajeista, joista olisi raportoitava käyttäen 12 artiklaan liittyvän lintujen tarkistuslistan esiintymisluokkia ja lajikoodeja**

| Esiintymiskoodi/lajikoodi (viiteportaalin 12 artiklaan liittyvässä tarkistuslistassa) | Kuvaus | Raportointivelvollisuus |
|---|---|---|
| PRE | Esiintyy säännöllisesti | Raportoitava |
| ARR | Uusi tulokaslaji | Ei pakollinen mutta suositeltava |
| EXBA | Laji, joka on hävinnyt vuoden 1980 jälkeen | Raportoitava |

([5]) Lisäksi kentässä 3.7 ”Lisätietoja” olisi annettava tarkempia tietoja, esimerkiksi ”Lajin ei ole vahvistettu pesineen vuoden 2008 jälkeen, mutta yksi tai kaksi paritonta yksilöä on kirjattu säännöllisesti pesintäkauden aikana”.

([6]) Monissa tapauksissa lajin kansallinen häviäminen edellyttää jonkinasteista asiantuntija-arviota tai tulkintaa, koska lajin puuttumista on usein vaikeampi vahvistaa kuin sen esiintymistä.

([7]) *Branta canadensis* -lajin luonnonvaraisia yksilöitä (Grönlannista tai Pohjois-Amerikasta) voi esiintyä EU:ssa myös harhailijoina, mutta edellä on keskitytty istutettuihin populaatioihin.

([8]) Joissakin lähteissä esitetään, että kaikki Kaukasuksen länsipuoliset *Phasianus colchicus* -lajin populaatiot ovat istutusten seurausta (jotkin mahdollisesti jo 1300 eaa.; Hagemeijer & Blair, 1997), kun taas toisissa väitetään, että jäännöspopulaatio Kreikassa ja aiempi populaatio Bulgariassa ovat tai olivat aidosti luonnonvaraisia (esim. Sokos & Birtsas, 2014).

([9]) Ks. http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/eu_species/index_en.htm

([10]) Ks. https://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/list/index_en.htm

| | | |
|---|---|---|
| esim.A115-X | X tarkoittaa lajin vierasperäistä alapopulaatiota | Ei pakollinen mutta suositeltava.<br>Pakollinen raportointi koskee VAIN seuraavia lajeja: A044-X *Branta canadensis,* A115-X *Phasianus colchicus,* A460-X *Meleagris gallopavo* (vierasperäiset populaatiot) ja A206-X *Columba livia* (villiintyneet populaatiot). |

Selittävät huomautukset lintulajien tilaa ja kehityssuuntia koskevan raportointilomakkeen täyttämiseksi

Raportointilomake on täytettävä kunkin lajin ja kauden osalta taulukossa 2 esitettyjen kriteerien mukaisesti. Ilmoitettavat lajit on lueteltu 12 artiklaan liittyvässä tarkistuslistassa.

Joidenkin jäsenvaltioiden olisi annettava erillinen aluetason raportti tiettyjen alueiden osalta. Tämä koskee Azoreita (Portugali), Madeiraa (Portugali) ja Kanariansaaria (Espanja). Aiemmat EU:n tason arvioinnit ovat osoittaneet, että monen Makaronesian lintupopulaation tila ja kehityssuunta ovat hyvin erilaisia verrattuna Iberian niemimaan lintupopulaatioihin, joten erillinen aluetason raportointi on otettu käyttöön raportointikaudesta 2008–2012 lähtien.

Lintulajien tilaa ja kehityssuuntia koskeva raportointilomake, jäljempänä 'lajiraportti', koostuu 11 kohdasta seuraavasti:

Kausiraportointi

1) Lajitiedot

2) Kausi

3) Populaation koko

4) Populaation kehityssuunta

5) Pesimäalueiden kartta ja pinta-ala

6) Pesimäaikaisen esiintymisen kehityssuunta

7) Keskeiset paineet ja uhat

8) Suojelutoimenpiteet

9) Natura 2000 -verkoston kattavuus (erityiset suojelualueet (SPA))

Laji-/alalajitason raportointi

10) Kansainvälisiin lajikohtaisiin toimintasuunnitelmiin (SAP), hoitosuunnitelmiin (MP) ja lyhyisiin hoitoselvityksiin (BMS) liittyvän työn edistyminen

11) Direktiivin 2009/147/EY liitteessä II lueteltuihin lajeihin liittyvät tiedot

*Taulukko 2*

**Lajien raportointilomakkeen kohdat, jotka on täytettävä eri luokkiin kuuluvien lintulajien pesintä-, talvehtimis- ja muuttokaudelta (mukaan lukien direktiivin 2009/147/EY liitteiden I ja II lajit ja muut muuttavat lajit, jotka ovat perusteena erityisten suojelualueiden (SPA) nimeämiselle)**

| | Liite I ja SPA-peruste – pesivät (sis. paikkalintulajit) | Liite I ja SPA-peruste – talvehtivat | Liite I ja SPA-peruste – läpimuuttavat | Liite II – pesivät (sis. paikkalintulajit) | Liite II – talvehtivat | Liite II – läpimuuttavat | Muut pesivät | Muut keskeiset talvehtivat |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Kausiraportointi | | | | | | | | |
| 1. Lajitiedot | X | X | X | X | X | X | X | X |
| 2. Kausi | X | X | X | X | X | X | X | X |
| 3. Populaation koko | X | X | X | X | X | jos SPA-peruste (*) | X | X |
| 4. Populaation kehityssuunta | X | X | valinnainen | X | X | valinnainen | X | X |
| 5. Pesimäalueiden kartta ja pinta-ala | X | - | - | X | - | - | X | - |
| 6. Pesimäaikaisen esiintymisen kehityssuunta | X | - | - | X | - | - | X | - |
| 7. Keskeiset paineet ja uhat | X | X | X | X | X | jos SPA-peruste (*) | - | - |
| 8. Suojelutoimenpiteet | X | X | X | X | X | jos SPA-peruste (*) | - | - |
| 9. Natura 2000 SPA -kattavuus | X | X | X | jos SPA-peruste | jos SPA-peruste | jos SPA-peruste | - | - |
| Lajiraportointi | | | | | | | | |
| 10. Toiminta- ja hoitosuunnitelmien edistyminen | tarvittaessa | tarvittaessa | tarvittaessa | tarvittaessa | tarvittaessa | tarvittaessa | tarvittaessa | tarvittaessa |
| 11. Liitteeseen II liittyvät tiedot | jos sisältyy liitteeseen II | jos sisältyy liitteeseen II | jos sisältyy liitteeseen II | X | X | X | - | – |

(*) * Plus valinnainen liitteen II läpimuuttavista lajeista, jotka eivät ole SPA-perusteita.

Taulukon 2 ”pesintä”, ”talvehtiminen” ja ”muutto”-raportit vastaavat raportointilomakkeen kohdassa 2 valittua kautta.

Lisätietoja lajien esiintymisistä, joista on ilmoitettava, on edellä kohdassa ”Raportoitavat lajit”.

Direktiivin 2009/147/EY liitteessä I luetelluista paikkalintulajeista on laadittava vain yksi raportti, joka perustuu pesintäkausitietoihin (pesintäraportti) Paineiden, uhkien ja suojelutoimenpiteiden (jotka on ilmoitettu kohtien 7 ja 8 mukaisesti) olisi kuitenkin katettava koko vuosi eikä ainoastaan pesintäkauteen kohdistuvia paineita tai toimenpiteitä.

Jos direktiivin 2009/147/EY liitteessä I luetelluilla lajeilla ja muilla lajeilla, jotka ovat perusteena erityisten suojelualueiden (SPA) nimeämiselle, on jäsenvaltiossa erilliset pesivät, talvehtivat ja/tai läpimuuttavat populaatiot, pesintä- ja talvehtimiskauden lajeista ja tietyistä muuttokauden lajeista olisi laadittava erilliset raportit 12 artiklaan liittyvän tarkistuslistan mukaisesti.

Liitteessä II lueteltujen paikkalintulajien osalta on toimitettava raportti ainoastaan pesintäkaudesta.

Kohta 10 olisi täytettävä sellaisten lajien osalta, joista on tehty kansainvälisiä ([11]) lajikohtaisia toimintasuunnitelmia (SAP), hoitosuunnitelmia (MP) tai lyhyitä hoitoselvityksiä (BMS) (ilmoitettu viiteportaalin lajien tarkistuslistassa).

Vaikka kaikkia kertomuksessa käytettyjä tietoja ei kerätä raportointikauden aikana, kertomuksessa olisi annettava tiedot, jotka ovat merkityksellisiä raportointikauden (esim. 2019–2024) kannalta. Lisäksi vaikka kaikki raportointilomakkeen kohdat eivät ole pakollisia kunkin liitteen ja kauden osalta, nämä tiedot on erittäin suositeltavaa ilmoittaa, jos ne ovat saatavilla.

Kaikki vapaamuotoiset tiedot on suositeltavaa kirjoittaa englanniksi, koska se helpottaa niiden käyttöä EU:n tason analyysissa ja tuo tiedot laajemman yleisön käyttöön.

## 1. **Lajitiedot**

Kohta 1 olisi täytettävä kaikista säännöllisesti esiintyvistä lajeista, jotka sisältyvät viiteportaalissa olevaan 12 artiklaan liittyvään lintujen tarkistuslistaan.

### 1.1 **Jäsenvaltio**

Jäsenvaltioiden on käytettävä viiteportaalin listassa olevaa asiaankuuluvaa maakoodia. Useimmissa tapauksissa se on jäsenvaltion kaksikirjaiminen ISO 3166 -koodi. Muutamilta jäsenvaltioilta edellytetään erillistä aluetason raportointia (tiettyjen lajien tai populaatioiden tilasta erillisillä maantieteellisillä alueilla). Azorien (Portugali), Madeiran (Portugali) ja Kanariansaarten (Espanja) tapauksessa olisi käytettävä viiteportaalissa annettua aluetason nelikirjaimista koodia.

### 1.2 **Lajin koodi**

Jäsenvaltioiden olisi käytettävä viiteportaalin lajien tarkistuslistassa (ja koodiluettelossa) annettuja lajikoodeja. Uusia koodeja voidaan lisätä tarvittaessa. Lisätietoja lajikoodiluettelosta ja mahdollisista muutoksista on viiteportaalissa.

### 1.3 **EURING-koodi**

Jäsenvaltioiden olisi käytettävä viiteportaalin lajien tarkistuslistassa (ja koodiluettelossa) annettuja EURING-koodeja. Lähes kaikille Euroopan luonnonvaraisille lintulajeille (ja useille alalajeille) on annettu yksilöllinen EURING-koodi lintujen rengastuksen koordinoimiseksi Euroopassa, ja näitä koodeja käytetään laajalti ([12]).

### 1.4 **Lajin tieteellinen nimi**

Jäsenvaltioiden olisi käytettävä viiteportaalissa olevassa lajien tarkistuslistassa annettuja tieteellisiä nimiä, jotka vastaavat nyt pitkälti *Euroopan unionin lintuluettelon* ([13]) uusimmassa versiossa hyväksyttyä nimistöä ja taksonomiaa. Muutamassa tapauksessa tieteellinen nimi sisältää englanninkielisen ilmaisun ”all others”, joka osoittaa, että kyseinen taksonominen yksikkö sisältää kaikki muut (luonnonvaraiset) alalajit, joita ei ole nimenomaisesti lueteltu direktiivin liitteissä (esim. ”*Accipiter gentilis* all others” vrt. ”*Accipiter gentilis arrigonii*” direktiivin 2009/147/EY liitteessä I). Taksonomiaa päivitetään, jotta se olisi yhdenmukainen IUCN:n käyttämien taksonomisten viitteiden kanssa.

([11]) Tai ainakin ”monenvälisiä” (muutama SAP ja BMS liittyy taksoneihin, jotka ovat kotoperäisiä yhdessä maassa).
([12]) https://euring.org/data-and-codes/euring-codes
([13]) http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/eu_species/index_en.htm

1.5 **Erillispopulaatio**

Jäsenvaltioiden olisi tarvittaessa käytettävä viiteportaalin lajien tarkistuslistassa annettuja erillispopulaatioiden kuvauksia. Monissa tapauksissa erillispopulaatioiden nimet liittyvät lyhyisiin kuvauksiin, joita käytetään AEWA-lajien tiettyjä muuttoreittejä käyttävien erillisten populaatioiden yksilöimiseen. Toisissa tapauksissa ne taas selventävät tarkistuslistassa käytettyä taksonomiaa tai nimikkeistöä tai auttavat erottamaan istutetut populaatiot, jos lajia esiintyy luonnonvaraisena muualla EU:ssa.

1.6 **Lajin vaihtoehtoinen tieteellinen nimi (valinnainen)**

Jos kentässä 1.4 annettu tieteellinen nimi eroaa kansallisesti yleisesti käytettävästä tieteellisestä nimestä, jäsenvaltio voi merkitä tähän vaihtoehtoisen nimen.

1.7 **Yleisnimi (valinnainen)**

Jäsenvaltio voi halutessaan merkitä tähän lajin (tai alalajin) kansallisesti käytetyn yleisnimen. Tämä voi olla hyödyllistä, jos raporttiluonnos toimitetaan kommentoitavaksi henkilöille, jotka eivät välttämättä tunne tieteellistä nimeä, tai kun raportista kerrotaan yleisölle.

2. **Kausi**

2.1 **Kausi**

Valitaan kausi, jona suurin osa ilmoitettavista tiedoista on kerätty. Vaihtoehdot ovat pesintä (”Breeding”), talvehtiminen (”Winter”) ja muutto (”Passage”).

2.2 **Ensimmäinen raportointi**

Jos lajista raportoidaan jäsenvaltiossa ensimmäistä kertaa, se olisi ilmoitettava tässä. Ensimmäisen raportoinnin kenttää voidaan käyttää tapauksissa, joissa lajista on raportoitu uutena tai siitä raportoidaan kaudella, jolla siitä ei ole aiemmin raportoitu. Tätä kenttää ei käytetä tapauksissa, joissa lajin taksonominen nimi on päivitetty. Joitakin raportointilomakkeen kenttiä ei ehkä voida soveltaa lajeihin, joista raportoidaan ensimmäistä kertaa (esimerkiksi edellisen raportointikauden jälkeen tapahtunut muutos ja muutoksen syy). Ensimmäisestä raportoinnista voi ilmoittaa syöttämällä tähän kenttään arvon ”Kyllä”.

2.3 **Lisätietoja**

Tässä kentässä jäsenvaltiot voivat ilmoittaa vapaamuotoisesti kaikki merkityksellisiksi katsomansa tiedot. Jos lajista raportoidaan ensimmäisen kerran, selitetään miksi (eli uusi rekisteröity laji tai muu syy). Muut tähän kohtaan liittyvät lisätiedot ovat valinnaisia.

3. **Populaation koko**

3.1 **Vuosi tai kausi**

Syötetään vuosi tai kausi, jonka aikana populaation koko on viimeksi määritetty: VVVV (vuosi) ja VVVV–VVVV (kausi: alkamis- ja päättymisvuosi).

Moniin raportteihin liittyy pidempiä kausia, koska useiden lajien populaation kokoa arvioidaan yleisesti kansallisissa atlashankkeissa, joihin liittyy yleensä useita vuosia kenttätyötä. Monissa tapauksissa kenttätyö ulottuu meneillään olevan raportointikauden ulkopuolelle. Ilmoitettavan vuoden tai kauden olisi katettava tosiasiallinen ajanjakso, jolta tiedot on kerätty.

Joissakin tapauksissa populaation koko arvioidaan sellaisen täydellisen populaatiolaskennan tai inventoinnin perusteella, joka on tehty aiemmalla raportointikaudella mutta jota on päivitetty säännöllisen seurannan tuloksilla tai käyttäen kenttätietojen keräämiseen käytetyistä verkkojärjestelmistä saatuja tietoja. Ilmoitettavan vuoden tai kauden on oltava se, johon ilmoitettu arvio populaation koosta liittyy.

3.2 **Populaation koko**

Jäsenvaltioiden olisi käytettävä populaatioyksiköitä (kenttä 3.2 a ”Yksikkö”), jotka on määrätty lajien tarkistuslistassa kullekin lajin ja kauden yhdistelmälle. Jotta voidaan laskea kunkin lajin populaation koko EU:ssa, kaikkien jäsenvaltioiden olisi ilmoitettava kansalliset tietonsa käyttäen samaa populaatioyksikköä. Useimpien pesivien lajien määrät olisi ilmoitettava käyttäen yksikkönä pesiviä pareja (”p”), kun otetaan huomioon, että monien lajien, myös useiden yleisten ja laajalle levinneiden lajien, kanta-arviot perustuvat käytännössä usein asuttujen reviirien (esim. laulavien koiraiden) määrään pesintäkaudella. Jos pesivän populaation koko ilmoitetaan pesivinä pareina mutta luvut on johdettu ensisijaisista kenttätiedoista, joissa on käytetty toista yksikköä (esim. tiettyjen merilintujen osalta selvästi asuttujen pesien määrää), nämä tiedot voidaan antaa kentässä 3.7 ”Lisätietoja”.

Joissain harvoissa tapauksissa, joissa lajin lisääntymisbiologia on epätavallista/monimutkaista tai laji käyttäytyy piilottelevasti, populaation koon ilmoittamiseen sopivat pareja paremmin muut yksiköt, kuten lisääntyvät naaraat (bfemales) tai ääntelevät koiraat (cmales). Tällaisia lajeja ovat esimerkiksi tietyt suohaukat, rantakanat, trapit ja metsäkanat. Tällaisten lajien populaation koon ilmoittamiseen käytettävät yksiköt ilmoitetaan viiteportaalin lajien tarkistuslistassa.

Talvehtimis- ja muuttokausien raporteissa populaation koko on ilmoitettava tarpeen mukaan käyttäen yksikkönä yksilöitä (”i”).

Populaation koon ilmoittamiseen on käytettävissä kolme kenttää: b) Minimi, c) Maksimi ja d) Paras yksittäinen arvo. Käytettävien kenttien määrä vaihtelee sen mukaan, millaisia tietoja kyseisen lajin populaation koosta on saatavilla (ks. jäljempänä), mutta niissä olisi noudatettava jotakin seuraavista loogisista yhdistelmistä: b ja c, vain d, tai b, c ja d.

Jos tarkkaa arviota populaation koosta ei ole, vaan arviot voidaan antaa vain vaihteluvälinä (eli minimi–maksimi), nämä kaksi arvoa on ilmoitettava kentissä b ja c. Jäsenvaltioita pyydetään ilmoittamaan todennäköiset populaation minimi- ja maksimikoot myös vähemmän tunnetuista lajeista, mikä vähentää epävarmuutta EU:n populaation kokoa ja kehityssuuntia koskevan arvion osalta (joka painotetaan kansallisten populaatiokokojen mukaan). Jos tämä ei ole mahdollista, voidaan kentässä 3.2 d silti ilmoittaa alaraja ja valita kentästä 3.3 ”Arvion tyyppi” vaihtoehto ”minimi” (kenttään 3.7 on hyvä lisätä täydentävä huomautus, esim. ”Populaation maksimikoko on todennäköisesti enintään 100 000 paria.”).

Jos populaatiota seurataan erittäin tarkasti (ja se on useissa tapauksissa, muttei aina, myös suhteellisen pieni), käytettävissä voi olla yksi tarkka arvo, joka voidaan ilmoittaa kentässä d. Muissa tapauksissa käytettävissä voi olla vaihteluväli (minimi–maksimi) ja keskiarvo tai ”todennäköisin” arvo, jolloin nämä tiedot voidaan merkitä kenttiin b, c ja d.

Jos tiedossa on (esim. asiantuntijalausunnon perusteella) vain populaation koon minimiarvo (tai maksimiarvo), se on merkittävä kenttään d (Paras yksittäinen arvo) eikä kenttään b (Minimi) tai c (Maksimi). Tästä voidaan antaa selvitys kentässä 3.7 (Lisätietoja).

Jos käytettävissä on raakatietoja ja/tai tarkkoja arvioita, ne olisi ilmoitettava jäsenvaltion tasolla ilman pyöristystä. Mahdollinen pyöristys tehdään tarvittaessa myöhemmin EU:n tasolla.

Jos laji on hävinnyt kansallisesti vuoden 1980 jälkeen (eli sen esiintymiskoodi on kansallisessa tarkistuslistassa ”EXBA”), kentässä d on ilmoitettava ”0” ja kentässä 3.7 olisi hyvä mainita lajin häviämisen ajankohta (esim. ”Viimeisin rekisteröity pesintä vuonna 1998”). Jos ei ole selvää, onko laji hävinnyt kansallisesti vai esiintyykö sitä edelleen hyvin pieniä määriä, kenttään b voidaan syöttää arvo ”0” ja kenttään c esimerkiksi ”1”.

### 3.3 **Arvion tyyppi**

Valitaan sopivin kuvaus kentässä 3.2 ilmoitetun populaation kokoarvion tyypistä. Jos kaikkiin kenttiin 3.2 b, c ja d on syötetty arvot, valitaan vaihtoehto, joka kuvaa tietoja parhaiten (usein ”usean vuoden keskiarvo” tai ”95 %:n luottamusväli”). Lisätietoja vaihtoehdoista:

— Paras arvio – paras käytettävissä oleva yksittäinen luku (myös silloin, kun käytettävissä on vain populaation maksimikoko) tai vaihteluväli, joka on johdettu esimerkiksi populaatiolaskennasta, paikallisten lukujen koosteesta, populaation tiheyteen ja esiintymistietoihin perustuvasta arviosta tai asiantuntijalausunnosta mutta jolle ei ole laskettu 95 prosentin luottamusrajoja. Kentässä 3.4 voidaan ilmoittaa, perustuuko paras arvio seurantatietoihin, ekstrapolointiin vai asiantuntijalausuntoon.

— Usean vuoden keskiarvo – keskiarvo (ja vaihteluväli eli huonoimman ja parhaan vuoden arviot), kun populaation koko on arvioitu useana vuonna raportointikauden aikana (sen mukaan kuin kentässä 3.1 on ilmoitettu).

— 95 %:n luottamusväli – otantatutkimuksista tai mallista johdetut arviot, joille voidaan laskea parhaan yksittäisen arvon (ilmoitetaan kentässä 3.2 d) 95 prosentin luottamusrajat (ilmoitetaan kentissä 3.2 b ja 3.2 c).

— Minimi – jos tietoja ei ole riittävästi edes löyhästi rajatun arvion laatimiseksi mutta populaation koon tiedetään ylittävän tietyn arvon tai jos ilmoitetut vaihteluvälien arviot ovat peräisin otantatutkimuksesta tai seurantahankkeesta, jossa todennäköisesti aliarvioidaan populaation todellinen koko.

Jos ilmoitetaan sekä vaihteluväli (kentät 3.2 b ”Minimi” ja 3.2 c ”Maksimi”) että yksittäiset arvot (kenttä 3.2 d ”Paras yksittäinen arvo”), kentän 3.3 ”Arvion tyyppi” olisi vastattava tarkinta arviota. Tämä on ilmoitettava kentässä 3.7 ”Lisätietoja”.

### 3.4 **Käytetty menetelmä**

Tässä kentässä kuvataan menetelmä, jota on käytetty kentässä 3.2 ilmoitetun populaation koon arvioimiseen. Valitaan yksi seuraavista vaihtoehdoista:

a) kokonaiskartoitus tai tilastollisesti luotettava arvio (joka perustuu esim. suurinta osaa tunnetusta esiintymisalueesta koskeviin otantatutkimuksiin)

b) perustuu pääasiassa ekstrapolointiin rajallisesta tietomäärästä (esim. kun on käytetty otantatutkimuksia, jotka koskevat pientä osaa levinneisyysalueesta, ja sovellettu niihin tiheys-/määrä- ja esiintymistietoihin perustuvia malleja, tai kun olemassa olevaa arviota on päivitetty kehityssuuntatietojen perusteella)

c) perustuu pääasiassa asiantuntijalausuntoon, ja tietoja on hyvin vähän

d) tietoja ei ole riittävästi tai niitä ei ole lainkaan saatavilla.

Jos ilmoitetaan sekä vaihteluväli (kentät 3.2 b ”Minimi” ja 3.2 c ”Maksimi”) että yksittäiset arvot (kenttä 3.2 d ”Paras yksittäinen arvo”), kentän ”Käytetty menetelmä” olisi vastattava tarkinta arviota. Tämä on ilmoitettava kentässä 3.7 ”Lisätietoja”.

### 3.5 **Lähteet**

Jotta kentissä 3.1–3.4 ilmoitetut tiedot voidaan jäljittää, tässä annetaan näiden kenttien täyttämiseen käytettyjen keskeisten lähteiden tai muiden tietolähteiden tiedot. Tällaisia lähteitä voivat olla esimerkiksi julkaistut asiakirjat, tietokannoissa olevat julkaisemattomat tiedot, verkkosivustot ja asiantuntijatyöryhmät. Tietoja olisi annettava riittävästi, jotta kuka tahansa kertomuksen tarkistaja (tai sen päivittäjä kuuden tai 12 vuoden kuluttua) pystyy selvittämään ilmoitettujen tietojen alkuperän.

### 3.6 **Muutos ja muutoksen syy (edellisen raportin jälkeen)**

Tässä kentässä ilmoitetaan, onko ilmoitettu populaation koko muuttunut edellisestä raportointikaudesta, ja jos on, kuvataan tämän muutoksen luonnetta.

Jos on tapahtunut muutos, ilmoitetaan, mikä seuraavista vaihtoehdoista b–f vastaa sitä (voi vastata ”Kyllä” useampaan vaihtoehtoon) ([14]):

a) ei, muutosta ei ole tapahtunut

b) kyllä, on tapahtunut todellinen muutos

c) kyllä, koska tietämys on lisääntynyt tai tiedot ovat tarkentuneet

d) kyllä, koska on käytetty eri menetelmää ([15]) (mukaan lukien taksonominen muutos)

e) kyllä, mutta muutoksen luonne ei ole tiedossa

f) kyllä, muutos on tapahtunut muista syistä.

Lopuksi olisi ilmoitettava, johtuvatko mahdolliset erot pääasiassa jostakin seuraavasta (valitaan yksi vaihtoehto):

a) todellinen muutos

b) tietämys on lisääntynyt tai tiedot ovat tarkentuneet

c) eri menetelmän käyttö

d) ei tiedossa

e) muut syyt.

([14]) Harvinaiseen lajiin kiinnitetään yleensä enemmän huomiota. Siksi useammat ihmiset etsivät ja löytävät sen edustajia, minkä vuoksi populaation koko on arvioitava uudelleen, usein merkittävästi suuremmaksi. Silti voi olla edelleen selvää, että laji on todellisuudessa taantumassa, kun analysoidaan tietoja sellaisilta alueilta, joilta on luotettavaa tietoa aiemmista kehityssuunnista. Silloin olisi valittava vaihtoehto ”tietämys on lisääntynyt tai tiedot ovat tarkentuneet”. Kentässä 3.7 ”Lisätietoja” jäsenvaltio voi antaa lisätietoja siitä, miksi populaation kokoarvio on kasvanut, vaikka kohdassa 3 on ilmoitettu populaation pienentyneen.

([15]) Taustatietojen parempi tulkinta tai tulkintavirheiden korjaaminen olisi sisällytettävä vaihtoehtoon ”eri menetelmä”.

Jäsenvaltio voi halutessaan antaa lisätietoja kentässä 3.7 ”Lisätietoja”. Jos on valittu kenttä ”kyllä, muutos on tapahtunut muista syistä”, vastausta on täsmennettävä kohdassa ”Lisätietoja”. Tätä kenttää pitäisi käyttää vain harvoissa erityistapauksissa.

### 3.7 **Lisätietoja (valinnainen)**

Tässä valinnaisessa kentässä voidaan antaa vapaamuotoisesti täydentäviä tietoja, jotka liittyvät populaation koon arvioinnista kentissä 3.1–3.6 annettuihin tietoihin, kuten tiedot mahdollisista muuntokertoimista, joita on käytetty muunnettaessa maastoarviointeja populaation koosta pesiviksi pareiksi (ks. kenttää 3.2 koskeva teksti), tai tiedot muutosten muista syistä (kenttä 3.6). Esimerkiksi jos jäsenvaltio ilmoittaa menetelmän muuttumisen vuoksi, että populaation koko on sama kuin edellisessä raportissa, vaikka siinä on tapahtunut todellinen muutos, tämä voidaan todeta myös tässä.

## 4. **Populaation kehityssuunta**

### 4.1 **Lyhyen aikavälin kehityssuunta (12 viime vuotta)**

Kentissä 4.1.1–4.1.5 annetaan tietoja populaation koon lyhyen aikavälin kehityssuunnasta 12 vuoden aikajänteen perusteella.

#### 4.1.1 *Lyhyen aikavälin kehityssuunta – aikajänne*

Lyhyen aikavälin kehityssuuntien aikajänne on 12 vuotta (vastaa noin kahta raportointikautta). Vuosien 2019–2024 raporteissa tämä tarkoittaa aikajännettä 2013–2024 tai mahdollisimman lähellä tätä olevaa aikajännettä. Jonkin verran joustavuutta sallitaan, joten vaikka kehityssuunnista raportoitaisiin mieluiten vuosilta 2013–2024, esimerkiksi vuosilta 2010–2021 saatavilla olevat tiedot hyväksytään, jos parhaat saatavilla olevat tiedot liittyvät kyseisten vuosien kartoituksiin tai jos aikaisemman loppuajankohdan käyttäminen tarkoittaa, että kansallinen 12 artiklan mukainen kertomus voidaan toimittaa viipymättä. On kuitenkin huomattava, että koska kansalliset kehityssuunnat on yhdistettävä EU:n tason yleisen kehityssuunnan arvioimiseksi, kaikki kehityssuunnat, joista ei raportoida kehityssuunnan ”ihanteellisella” aikajänteellä, ekstrapoloidaan tai katkaistaan tarpeen mukaan (lisätietoja tästä on käsitteitä ja määritelmiä koskevissa teknisissä ohjeissa). Uusien tulokaslajien kehityssuunnista raportoidaan mieluiten sen vuoden alusta lähtien, jona lajit ovat ensimmäisen kerran pesineet tai esiintyneet. Jos esimerkiksi laji on havaittu ensimmäisen kerran pesivänä vuonna 2018, lyhyen aikavälin kehityssuunnan aikajänne raportointikaudella 2019–2024 olisi 2018–2024.

#### 4.1.2 *Lyhyen aikavälin kehityssuunta – tendenssi*

Ilmoitetaan, onko populaation kehityssuunta kentässä 4.1.1 ilmoitetulla aikajänteellä (voi valita vain yhden vaihtoehdon)

a) vakaa

b) vaihteleva

c) kasvava

d) vähenevä

e) epävarma

f) ei tiedossa.

”Vakaiden” kehityssuuntien erottaminen hieman ”kasvavista” tai ”vähenevistä” riippuu kyseisistä lajeista saatavilla olevien kehityssuuntatietojen luonteesta. Jos saatavilla on tilastollisesti luotettavia seurantatietoja, olisi oltava mahdollista erottaa (ja siten raportoida) suhteellisen pienet – mutta tilastollisesti merkittävät – kasvut tai vähenemiset (esim. jos muutoksen 95 %:n luottamusvälit eivät sisällä nollaa). Toisaalta jos kehityssuunnan tendenssin luokittelu perustuu vähemmän luotettaviin tietoihin (tai asiantuntijalausuntoon), olisi käytettävä määrättyä kynnysarvoa (10 prosentin kokonaismuutos kehityssuunnan aikajänteellä) ”vakaiden” kehityssuuntien erottamiseksi ”kasvavista” tai ”vähenevistä” kehityssuunnista. Kummassakin tapauksessa jäsenvaltioita kannustetaan antamaan asiaankuuluvat selittävät tai täydentävät tiedot kentässä 4.3 ”Lisätietoja” (esim. ”Lyhyen aikavälin kehityssuunta kansallisessa yleisten lintujen seurantajärjestelmässä kaudella 2013–2024 oli –0,4 % (95 %:n luottamusväli: = –1,1 %, +0,4 % vuodessa), joten koko kauden muutos oli –4 % (95 %:n luottamusväli: –11 %, +4 %). Näin ollen se luokitellaan vakaaksi.”). Lisäohjeita on käsitteitä ja määritelmiä koskevissa teknisissä ohjeissa.

”Vaihteleva” koskee lajeja, joiden keskimääräinen populaation koko ei ole muuttunut merkittävästi kehityssuunnan aikajänteellä mutta joille ovat ominaisia runsauden suuret, joskus yhden tai kahden suuruusluokan vuosittaiset vaihtelut. Tällainen dynamiikka on tyypillisesti ominaista boreaalisella ja arktisella alueella pesiville lajeille, kuten tietyille pöllöille ja käpylinnuille, joiden runsaus liittyy läheisesti ravinnon saatavuuteen, joka kasvaa ja vähenee syklisesti, mutta luokka voi koskea myös lajeja, jotka ovat erityisen alttiita haitallisille tai vaihteleville ilmasto-olosuhteille. Jäsenvaltioiden on rajoitettava tämän luokan käyttö lajeihin, joiden populaatiot kasvavat/vähenevät vähintään 50 prosenttia eri vuosien välillä. Tähän sisältyvät lajit, joiden yleisesti ottaen arvioidaan pesivän tai talvehtivan alueella ”säännöllisesti” (esim. useammin kuin joka toinen vuosi) mutta joita ei välttämättä esiinny joka vuosi.

Luokkaa ”epävarma” olisi käytettävä tapauksissa, joissa on saatavilla seurantatietoja mutta nämä tiedot eivät riitä erottamaan luotettavasti toisista kahta tai useampaa kehityssuunnan tendenssiä, kuten vaihtelevaa tai vähenevää. Tämä voi johtua siitä, että otoskoot ovat pieniä ja/tai seurantajärjestelmät on perustettu vasta suhteellisen vähän aikaa sitten. Tarkempia tietoja esimerkiksi käytettävissä olevista tiedoista ja/tai todennäköistä ”tosiasiallista” kehityssuuntaa koskevasta asiantuntijalausunnosta voidaan antaa kentässä 4.3 ”Lisätietoja”. Esimerkiksi kansallisissa yleisten lintujen seurantajärjestelmissä TRIM:n ([16]) mukaan ”epävarmoiksi” luokitellut kehityssuunnat olisi ilmoitettava käyttäen tätä luokkaa (ei luokkaa ”vaihteleva”). Lisäohjeita on käsitteitä ja määritelmiä koskevissa teknisissä ohjeissa.

Kehityssuunnan luokkaa ”ei tiedossa” olisi käytettävä vain tapauksissa, joissa lajin kansallisesta kehityssuunnasta ei ole saatavilla määrällisiä tai laadullisia tietoja. Näissäkin tapauksissa kansallisilla asiantuntijoilla on kuitenkin usein tuntuma siitä, mikä on todennäköisin kehityssuunta – tai ainakin mahdollisen kasvun tai vähenemisen uskottavista ”rajoista” – ja mikä tahansa tieto tästä ([17]) voisi olla erittäin hyödyllinen tehtäessä arviointeja populaation tilasta EU:n tasolla.

Populaation kehityssuuntaan liittyviä lisäohjeita annetaan käsitteitä ja määritelmiä koskevissa teknisissä ohjeissa.

4.1.3 *Lyhyen aikavälin kehityssuunta – muutoksen suuruus*

Jos kentässä 4.1.2 on ilmoitettu ”kasvava”, ”vähenevä” tai ”epävarma”, tässä ilmoitetaan populaation koon prosentuaalinen muutos kentässä 4.1.1 esitetyllä kehityssuunnan aikajänteellä.

Valitaan jokin seuraavista vaihtoehdoista:

a) Minimi

b) Maksimi

c) Paras yksittäinen arvo

— Jos muutoksen suuruus pystytään ilmoittamaan vain vaihteluvälinä (esim. 20–30 %), nämä kaksi arvoa on ilmoitettava kentissä ”a) Minimi” ja ”b) Maksimi”.

— Jos käytettävissä on tarkka luku (esim. 27 %), se on merkittävä kenttään c) ”Paras yksittäinen arvo”.

— Jos käytettävissä on keskiarvo tai ”todennäköisin” kehityssuunta ja 95 prosentin luotettavuusrajat, nämä kaikki kolme arvoa voidaan ilmoittaa kentissä c, a ja b.

— Jos tiedossa on (esim. asiantuntijalausunnon perusteella) vain minimiarvo (tai maksimiarvo), se on merkittävä kenttään ”Paras yksittäinen arvo” EIKÄ kenttään a) ”Minimi” tai b) ”Maksimi”.

— Jos kehityssuunta on negatiivinen, muutoksen suuruus on ilmoitettava negatiivisina arvoina (eli niiden edessä on oltava miinusmerkki), myös silloin, kun tendenssi on jo ilmoitettu ”väheneväksi”. Jotta vältetään tarpeettomien tietojen syöttäminen, positiivisiin kehityssuuntiin ei kuitenkaan tarvitse lisätä plusmerkkiä (eli jos muutoksen suuruudeksi ilmoitetaan 15, sen oletetaan tarkoittavan +15 %). Jos kehityssuunta on negatiivinen, on huomattava, että ”Minimi” tarkoittaa pienempää ja ”Maksimi” suurempaa matemaattista lukua (ei minimi- ja maksimivähennystä).

Siinä tapauksessa, että lajit ovat asettuneet alueelle tai vakiintuneet kehityssuunnan aikajänteellä (esim. lajit, jotka on lueteltu kansallisessa lajien tarkistuslistassa uusiksi tulokaslajeiksi (ARR)), populaation kasvun suuruus olisi laskettava ensimmäisen vuoden populaation koon perusteella ([18]). Jos esimerkiksi ilmoitetaan tietoja raportointikaudelta 2019–2024, ja laji (yksi pari) on pesinyt ensimmäisen kerran vuonna 2018 mutta vuonna 2024 sen pesivä populaatio on kahdeksan paria, kenttään 4.1.1 olisi merkittävä ”2018–2024”, kentässä 4.1.2 olisi valittava ”kasvava” ja kenttään 4.1.3 c olisi merkittävä ”700” (prosentuaalinen kasvu yhdestä kahdeksaan). Kenttään 4.3 ”Lisätietoja” lisätään mielellään myös täydentävä huomautus, jossa vahvistetaan asettumisvuosi ja populaation alkuperäinen koko (esim. ”Laji on pesinyt ensimmäisen kerran (yksi pari) vuonna 2018.”).

Sen sijaan niiden lajien osalta, jotka ovat hävinneet kansallisesti kehityssuunnan aikajänteellä, ilmoitus 100 prosentin vähenemisestä ei anna kaikkia tietoja, joita tarvitaan vähenemisen suhteellisen merkityksen arvioimiseen (väheneminen nollaan populaation alkuperäisestä koosta, olipa se sitten yksi tai sata, vastaa 100 prosentin laskua). Jos esimerkiksi lajin pesivä populaatio oli 10 paria vuonna 2014 mutta se on hävinnyt pesimälajina vuonna 2021, kenttään 4.1.1 merkitään ”2014–2021”, kentästä 4.1.2 valitaan ”vähenevä”, kenttään 4.1.3 c merkitään ”–100” ja kenttään 4.3 ”Lisätietoja” lisätään täydentävä huomautus, jossa ilmoitetaan populaation koko vuonna 2014 (esim. ”Lajin populaatio pieneni vuonna 2014 pesineestä 10 parista pesimälajina hävinneeksi vuonna 2021”).

([16]) Trends and Indices for Monitoring data: ilmaisohjelma, jota käytetään monissa yleisten lintujen seurantajärjestelmissä kansallisten laskentatietojen analysointiin (ks. https://pecbms.info/methods/software/).

([17]) Esimerkiksi seuraavanlainen huomautus kentässä 4.3 ”Lisätietoja”: ”Lyhyen aikavälin kehityssuunnasta ei ole saatavilla luotettavaa tietoa, mutta kannan ei uskota kasvaneen tai vähentyneen yli 30 prosenttia ihanteellisella kehityssuunnan aikajänteellä.”

([18]) Näin vältetään se, että prosentuaalinen kasvu olisi laskettava perustasosta nolla.

Muutoksen suuruutta ei ole pakko ilmoittaa niiden kehityssuuntien osalta, joiden ilmoitetaan olevan ”vakaita” tai ”vaihtelevia” ([19]), mutta ne voidaan myös ilmoittaa kentässä 4.1.3. Kentässä 4.3 ”Lisätietoja” voidaan antaa muita asiaan liittyviä selittäviä tai täydentäviä tietoja, kuten ”vakaiden” kehityssuuntien luottamusvälit tai lisätietoja vaihteluista.

4.1.4 *Lyhyen aikavälin kehityssuunta – käytetty menetelmä*

Valitaan jokin seuraavista vaihtoehdoista:

a) kokonaiskartoitus tai tilastollisesti luotettava arvio (esim. kahden kokonaislaskentoihin perustuvan populaation kokoarvion vertailu tai populaation tarkka seuranta, jonka tilastollinen voima on suuri)

b) perustuu pääasiassa ekstrapolointiin rajallisesta tietomäärästä (esim. kehityssuunnat on johdettu vain suhteellisen pienestä otoksesta, ne perustuvat riittämättömään otoskokoon tai ne on ekstrapoloitu muista mittauksista)

c) perustuu pääasiassa asiantuntijalausuntoon, ja tietoja on hyvin vähän

d) tietoja ei ole riittävästi tai niitä ei ole lainkaan saatavilla.

Vaihtoehdoista voi valita vain yhden. Jos tiedot on koottu useista eri lähteistä, valitaan vaihtoehto, joka vastaa tärkeintä tietolähdettä.

Kenttä ”Käytetty menetelmä” koskee sekä lyhyen aikavälin kehityssuunnan tendenssiä (kenttä 4.1.2) että muutoksen suuruutta (4.1.3), koska nämä kaksi kenttää ovat osa samaa arviointia ja kumpikin on otettava tässä huomioon.

4.1.5 *Lähteet*

Jotta kentissä 4.1.1–4.1.4 ilmoitetut tiedot voidaan jäljittää, tässä annetaan näiden kenttien täyttämiseen käytettyjen keskeisten lähteiden tai muiden tietolähteiden tiedot. Tällaisia lähteitä voivat olla esimerkiksi julkaistut asiakirjat, tietokannoissa olevat julkaisemattomat tiedot, verkkosivustot ja asiantuntijatyöryhmät. Tietoja olisi annettava riittävästi, jotta kuka tahansa kertomuksen tarkistaja (tai sen päivittäjä kuuden tai 12 vuoden kuluttua) pystyy selvittämään ilmoitettujen tietojen alkuperän.

## 4.2 **Pitkän aikavälin kehityssuunta (noin vuodesta 1980)**

4.2.1 *Pitkän aikavälin kehityssuunta – aikajänne*

Ihanteellinen aikajänne pitkän aikavälin kehityssuunnista raportoimisille alkaa noin vuodesta 1980 (jolloin direktiivi 2009/147/EY hyväksyttiin / tuli voimaan) ja päättyy suunnilleen raportointikauden viimeiseen vuoteen. Tässä on kuitenkin jonkin verran joustovaraa, ja jos jäsenvaltio on suorittanut kansallisia laskentoja esimerkiksi vuosina 1980, 1995, 2015 ja 2020, vuosien 1980–2020 kehityssuunta olisi ilmoitettava raportointikaudella 2019–2024. Vuoden 1980 jälkeen alueelle asettuneiden lajien kehityssuunnista raportoidaan mieluiten sen vuoden alusta lähtien, jona lajit ovat ensimmäisen kerran pesineet tai esiintyneet alueella. Jos esimerkiksi laji on havaittu ensimmäisen kerran pesivänä vuonna 2000, pitkän aikavälin kehityssuunnan aikajänne alkaisi vuodesta 2000. Uusien tulokaslajien kehityssuunnan aikajänteen alkupiste ajoittuu kahdelle viimeisimmälle raportointikaudelle (eli vuosien 2013–2024 välille raportointikaudelta 2019–2024, ks. myös kentän 4.1.1 teksti).

Jos jäsenvaltiolla ei ole populaation seurantajärjestelmän tietoja ennen vuotta 2000, sitä kannustetaan etsimään kehityssuuntia koskevia tietoja muista mahdollisista lähteistä, kuten *Birds in Europe* -teoksen kahdesta painoksesta ([20]), joissa esitetään arviot useimpien lajien populaatioiden kehityssuunnista vuosilta 1970–1990 ja 1990–2000 (sekä niitä tukevat lähteet).

4.2.2 *Pitkän aikavälin kehityssuunta – tendenssi*

Ks. edellä kenttä 4.1.2 lyhyen aikavälin kehityssuunta – tendenssi.

Jos kehityssuunnan tendenssin luokittelu perustuu vähemmän luotettaviin tietoihin (tai asiantuntijalausuntoon), olisi käytettävä määrättyä kynnysarvoa (20 %:n kokonaismuutos pitkän aikavälin kehityssuunnan aikajänteellä), jotta voidaan erottaa toisistaan ”vakaa” ja ”kasvava” tai ”vähenevä” kehityssuunta (kentän 4.1.2 lyhyen aikavälin kehityssuunnalle käytetään 10 %:n kynnysarvoa).

Populaation kehityssuuntaan liittyviä lisäohjeita annetaan käsitteitä ja määritelmiä koskevissa teknisissä ohjeissa.

([19]) Kaikkia tällaisia kehityssuuntia käsitellään EU:n tason kehityssuuntaa arvioitaessa kehityssuuntina, joiden kokonaistilanteessa ole tapahtunut nettomuutosta.

([20]) Tucker, G.M. & Heath, M.F. (1994), *Birds in Europe: their conservation status*. BirdLife International (BirdLife Conservation Series No. 3), Cambridge, Yhdistynyt kuningaskunta.
BirdLife International (2004), *Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status*. BirdLife International (BirdLife Conservation Series No. 12), Cambridge, Yhdistynyt kuningaskunta.

4.2.3 *Pitkän aikavälin kehityssuunta – muutoksen suuruus*

Ks. edellä kenttä 4.1.3 lyhyen aikavälin kehityssuunta – muutoksen suuruus.

4.2.4 *Pitkän aikavälin kehityssuunta – käytetty menetelmä*

Ks. edellä kenttä 4.1.4 lyhyen aikavälin kehityssuunta – käytetty menetelmä.

4.2.5 *Lähteet*

Ks. kenttä 4.1.5.

### 4.3 **Lisätietoja (valinnainen)**

Tässä kohdassa voidaan antaa vapaamuotoisesti täydentäviä tietoja, jotka ovat merkityksellisiä kohdissa 4.1 ja 4.2 esitettyjen populaation kehityssuuntien arvioinnin kannalta (ks. esimerkit edellisten kenttien ohjeissa).

## 5. **Pesimäalueiden kartta ja pinta-ala**

Useimmissa EU:n jäsenvaltioissa on jo laadittu kansallisia pesimälintujen atlaksia, ja vuonna 2020 julkaistiin uusi eurooppalainen pesimälintujen atlas "*European Breeding Bird Atlas*" (EBBA2) ([21]). Sen sijaan harva maa on julkaissut kansallisia talvehtivien lintujen atlaksia, ja monet lintulajit ovat talvella joka tapauksessa paljon liikkuvampia. Siksi talvehtimisesta ei pyydetä esiintymistietoja.

### 5.1 **Sensitiivinen lajitieto**

Jotkin lajit ovat erityisen alttiita vainolle, laittomalle tappamiselle tai keräilylle, ja siksi niiden suojeluun tai hoitoon saattaa tosiasiallisesti liittyä suurempia riskejä, jos niiden esiintymistä koskevat yksityiskohtaiset tiedot julkistetaan. Joissain tapauksissa jäsenvaltiot voivat katsoa, että laji on vaarassa, jos tieto sen esiintymisestä asetetaan julkisesti saataville käyttäen pyydettyä 10 × 10 km:n vakiomittakaavan mukaista ruudukkoa (ks. kohta 5.3). Silloin kun lajin esiintymistä koskevia tietoja pidetään sensitiivisinä, jos ne ilmoitetaan kentän 5.3 edellytysten mukaisesti, tämä voidaan ilmoittaa valitsemalla tässä kentässä "Kyllä".

Jos laji on merkitty "sensitiiviseksi", komissio ja Euroopan ympäristökeskus eivät paljasta sen esiintymistietoja yleisölle (esimerkiksi julkaisemalla nämä tiedot julkisesti saatavilla olevassa tietokannassa tai internetsivustolla).

### 5.2 **Vuosi tai kausi**

Ilmoitetaan vuosi (esim. 2021) tai kausi (esim. 2019–2023), jolloin pesimäaikainen esiintyminen on viimeksi määritetty. Monissa raporteissa ilmoitetaan kausi, koska useimpien lajien esiintymistä arvioidaan tavallisesti kansallisissa atlashankkeissa, joihin liittyy yleensä useiden vuosien kenttätyö. Ilmoitettavan vuoden tai kauden olisi katettava tosiasiallinen ajanjakso, jolta tiedot on kerätty.

Jos tuoreita atlastietoja ei ole, jäsenvaltioita kannustetaan ilmoittamaan ajantasaisempi luku päivittämällä kansalliset esiintymistiedot käyttäen muita tietoja, kuten vuotuisten seurantajärjestelmien tuloksia, internetistä kerättyjä tietoja ja kansallisia tai alueellisia kartoituksia. Näissä tapauksissa esiintymiskartta laaditaan edelliseltä raportointikaudelta saatujen tietojen perusteella tai käyttämällä vanhempia esiintymistietoja, joita on päivitetty säännöllisen seurannan tulosten tai tietojen keräämiseen käytetyistä verkkojärjestelmistä saatujen tietojen pohjalta. Ilmoitettavan vuoden tai kauden on oltava se, johon ilmoitettu esiintyminen liittyy.

### 5.3 **Pesimäalueiden kartta**

Toimitetaan esiintymiskartta sekä asiaankuuluvat metatiedot (projektio, päivämäärä ja mittakaava). Standardin mukaisesti käytetään 10 × 10 km:n ETRS89-koordinaattiruudukkoa LAEA-projektiossa (EPSG:3035) ([22]). Esiintymistä koskevat tietoaineistot koostuvat 10 kilometrin koordinaattiruuduista, joista on kirjattu pesimisiä tai joissa ne ovat todennäköisiä (ks. jäljempänä ohjeet lajin esiintymisen kartoittamisesta). Attribuuttitietojen käyttö lajin esiintymisen tai puuttumisen

([21]) https://ebba2.info/

([22]) European Terrestrial Reference System 1989; Lambert Azimuthal Equal Area -projektio ja seuraavat parametrit: origon leveysaste 52° N, keskimeridiaani 10°E, valepohjoinen 3 210 000,0 m, valeitä 4 321 000,0 m (perustuu EPSG 3035:een). Ruudukon origo lasketaan projektion koordinaateista 0mN 0mE. http://www.eionet.europa.eu/gis

osoittamiseksi koordinaattiruudussa ei ole sallittua. Esiintymistietojen keräysaika tulee ilmoittaa metatiedoissa INSPIRE-ohjeistuksen mukaisesti ([23]). Esiintymiskarttojen tekniset eritelmät ovat viiteportaalissa.

Jäsenvaltiot tai pienet alueet, kuten Kanariansaaret, Madeira tai Azorit, voivat käyttää 1 × 1 kilometrin ruudukkoja. Ne muunnetaan 10 × 10 km:n ruudukoiksi Euroopan tason visualisointia varten.

Kunkin jäsenvaltion ruudukot ovat ladattavissa viiteportaalista.

Kartasta olisi käytävä ilmi kunkin ruudun osalta, pesiikö laji kyseisessä ruudussa vai ei. Yleisesti ottaen mukaan olisi otettava ainoastaan ruudut, joissa pesintä on ”vahvistettu”, ”todennäköistä” tai ”mahdollista”. Lisätietoja pesintäluokkien ja -koodien määritelmistä on uuden *European Breeding Bird Atlas* -teoksen ”Methodology”-luvun taulukossa 2 ([24]). Tapauksissa, joissa kartoituksen kattavuuden ja tietojen saatavuuden tiedetään olevan heikkoa, ruudut, joissa katsotaan todennäköisesti olevan pesiviä populaatioita (erityisesti yleisten lajien osalta), voidaan kuitenkin ottaa mukaan myös asiantuntijatiedon tai mallinnuksen perusteella. Näissä tapauksissa lisätietoja tietojen luotettavuudesta voidaan antaa kentässä 5.8 ”Lisätietoja”.

### 5.4 **Pesimäalueiden pinta-ala**

Ilmoitetaan nykyisen esiintymisalueen kokonaispinta-ala jäsenvaltiossa neliökilometreinä. Useimmissa tapauksissa tämä on pesivien lintujen asuttamien 10 × 10 km:n alueiden määrä kerrottuna sadalla. Esiintymisalueen pinta-ala olisi esitettävä ruutuina (10 × 10 km tai 1 × 1 km), jotka sijaitsevat kokonaan tai osittain jäsenvaltiossa (eli jäsenvaltioiden rajojen yli ulottuvat ruudut olisi laskettava kokonaan mukaan).

Paikallisten lajien esiintymisalue voidaan ilmoittaa käyttäen tarkempaa resoluutiota. Esimerkiksi lajien, joiden esiintyminen rajoittuu yhteen paikkaan, esiintymisalue on se alue, jolla niitä esiintyy, mikä voi tarkoittaa muutamien hehtaarien aluetta.

### 5.5 **Käytetty menetelmä**

Tässä kentässä kuvataan menetelmä, jota on käytetty kentässä 5.4 ilmoitetun pesimäalueiden pinta-alan laskemiseen. Valitaan yksi seuraavista vaihtoehdoista:

a) kokonaiskartoitus tai tilastollisesti luotettava arvio

b) perustuu pääasiassa ekstrapolointiin rajallisesta tietomäärästä

c) perustuu pääasiassa asiantuntijalausuntoon, ja tietoja on hyvin vähän

d) tietoja ei ole riittävästi tai niitä ei ole lainkaan saatavilla.

Jos tiedot on koottu useista eri lähteistä, valitaan vaihtoehto, joka vastaa tärkeintä tietolähdettä.

Menetelmäksi olisi ilmoitettava ”d) Tietoja ei ole riittävästi tai niitä ei ole lainkaan saatavilla”, jos esiintymiskartta, johon arvioitu esiintymisalueen pinta-ala perustuu (kattavan kartoituksen, mallintamisen tai ekstrapoloinnin tai poikkeuksellisesti asiantuntijan tulkinnan perusteella), kattaa alle 75 prosenttia lajin oletetusta tosiasiallisesta esiintymisalueesta, eikä muita tietoja ole käytetty täydentämään tätä puutetta esiintymisalueen pinta-alan arvioinnissa (eli kartta on epätäydellinen suhteessa lajin oletettuun esiintymisalueeseen ja esiintymisalueen pinta-ala on siten aliarvioitu).

### 5.6 **Lisäkartat (valinnainen)**

Tämä koskee tapauksia, joissa jäsenvaltio haluaa toimittaa lisäkartan, joka poikkeaa kentän 5.3 mukaisesta standardikartasta. Huomatkaa, että tämä on valinnainen kenttä eikä poista tarvetta toimittaa kentässä 5.3 tarkoitettu kartta.

([23]) Paikkatietojen toimitusohjeissa annetaan tarkempia tietoja siitä, miten tiedot yhdenmukaistetaan INSPIREn kanssa kaudella 2019–2024.

([24]) https://ebba2.info/about/methodology/

Tässä voidaan ilmoittaa kartat, joiden resoluutio on muu kuin 10 × 10 km tai joissa käytetään muita ruudukkoja kuin ETRS89 LAEA (EPSG:3035) -ruudukkoa.

### 5.7 **Lähteet**

Jotta kentissä 5.1–5.6 ilmoitetut tiedot voidaan jäljittää, tässä annetaan näiden kenttien täyttämiseen käytettyjen keskeisten lähteiden tai muiden tietolähteiden tiedot. Tällaisia lähteitä voivat olla esimerkiksi julkaistut asiakirjat, tietokannoissa olevat julkaisemattomat tiedot, verkkosivustot ja asiantuntijatyöryhmät. Tietoja olisi annettava riittävästi, jotta kuka tahansa kertomuksen tarkistaja (tai sen päivittäjä kuuden tai 12 vuoden kuluttua) pystyy selvittämään ilmoitettujen tietojen alkuperän.

### 5.8 **Lisätietoja (valinnainen)**

Tässä kohdassa voidaan antaa vapaamuotoisesti täydentäviä tietoja (enintään 500 merkkiä), jotka ovat merkityksellisiä kenttien 5.1–5.7 mukaisen pesimäaikaisen esiintymisen arvioinnin kannalta.

## 6. **Pesimäaikaisen esiintymisen kehityssuunta**

### 6.1 **Lyhyen aikavälin kehityssuunta (12 viime vuotta)**

Kentissä 6.1.1–6.1.5 annetaan tietoja pesimäaikaisen esiintymisen lyhyen aikavälin kehityssuunnista 12 vuoden aikajänteellä. Yleisesti ottaen jos lyhyen aikavälin kehityssuuntia koskevat tiedot puuttuvat tai eivät ole tiedossa, on suositeltavaa käyttää asiantuntijalausuntoa tai muita tietolähteitä. Esimerkiksi jos tuoreemmissa lajikohtaisissa tutkimuksissa on saatu tietoa viimeaikaisista kehityssuunnista tai jos kyseessä ovat hyvin harvinainen tai paikallinen pesijä, tiedot aiemmista ja nykyisistä pesimäpaikoista voivat mahdollistaa yksinkertaisen vertailun (esim. pesintä havaittiin kolmessa paikassa vuonna 2013 ja laji pesi edelleen samoissa kolmessa paikassa vuonna 2024 tai lähivuosina, joten esiintymisen lyhyen aikavälin kehityssuunta on yleisesti ottaen vakaa). Tällöin kehityssuunnan tendenssiä voidaan arvioida näiden tietojen ja asiantuntijalausunnon perusteella.

#### 6.1.1 *Lyhyen aikavälin kehityssuunta – aikajänne*

Lyhyen aikavälin kehityssuuntien aikajänne on 12 vuotta (kaksi raportointikautta). Vuosien 2019–2024 raporteissa tämä tarkoittaa aikajännettä 2013–2024 tai mahdollisimman lähellä tätä olevaa aikajännettä. Jonkin verran joustavuutta sallitaan, joten vaikka kehityssuunnista raportoitaisiin mieluiten vuosilta 2013–2024, hyväksytään myös tiedot, jotka kattavat eri ajanjakson, joka on kuitenkin vertailukelpoinen (esim. 2009–2023), jos parhaat käytettävissä olevat tiedot liittyvät kyseisten vuosien kartoituksiin. Uusien tulokaslajien kehityssuunnista raportoidaan mieluiten sen vuoden alusta lähtien, jona lajit ovat ensimmäisen kerran pesineet. Jos esimerkiksi laji on havaittu ensimmäisen kerran pesivänä vuonna 2018, lyhyen aikavälin kehityssuunnan aikajänne raportointikaudella 2019–2024 olisi 2018–2024. Tässä kentässä ilmoitetaan käytetty kausi.

#### 6.1.2 *Lyhyen aikavälin kehityssuunta – tendenssi*

Ilmoitetaan, onko esiintymisen kehityssuunta kentässä 6.1.1 ilmoitetulla aikajänteellä (vaihtoehdoista voi valita vain yhden)

a) vakaa

a) vaihteleva

b) kasvava

c) vähenevä

d) epävarma

e) ei tiedossa.

Ks. populaation kehityssuuntaa koskevan kentän 4.1.2 ”Lyhyen aikavälin kehityssuunta – tendenssi” ohjeista lisätietoja siitä, miten näitä luokituksia pitäisi tulkita ja käyttää. Luokka ”Vaihteleva” kuvaa todennäköisesti harvemmin esiintymisen kuin populaation kehityssuuntia, mutta se voi silti olla tarkoituksenmukainen esimerkiksi tapauksissa, joissa (säännöllisesti esiintyvien) lajien kansalliseen esiintymisalueeseen vaikuttavat voimakkaasti kausittaiset olosuhteet muualla (esim. lajin suosimien kosteikkoalueiden kuivuminen etelämpänä).

#### 6.1.3 *Lyhyen aikavälin kehityssuunta – muutoksen suuruus*

Jos kentässä 6.1.2 on ilmoitettu ”kasvava”, ”vähenevä” tai ”epävarma” kehityssuunta, tässä ilmoitetaan esiintymisalueen pinta-alan prosentuaalinen muutos kentässä 6.1.1 esitetyllä kehityssuunnan aikajänteellä.

Valitaan jokin seuraavista vaihtoehdoista:

a) Minimi

b) Maksimi

c) Paras yksittäinen arvo

— Jos on mahdollista ilmoittaa vain vaihteluväli (esim. 20–30 %), nämä kaksi arvoa on ilmoitettava kentissä ”a) Minimi” ja ”b) Maksimi”.

— Jos käytettävissä on tarkka luku (esim. 27 %), se on merkittävä kenttään c) ”Paras yksittäinen arvo”.

— Jos käytettävissä on keskiarvo tai ”todennäköisin” kehityssuunta ja 95 prosentin luotettavuusrajat, nämä kaikki kolme arvoa voidaan ilmoittaa kentissä c, a ja b.

— Jos tiedossa on (esim. asiantuntijalausunnon perusteella) vain minimiarvo (tai maksimiarvo), se on merkittävä kenttään ”Paras yksittäinen arvo” EIKÄ kenttään a) ”Minimi” tai b) ”Maksimi”. Jos kehityssuunta on negatiivinen, muutoksen suuruus on ilmoitettava negatiivisina arvoina (eli niiden edessä on oltava miinusmerkki), myös silloin, kun tendenssi on jo ilmoitettu ”väheneväksi”. Jotta vältetään tarpeettomien tietojen syöttäminen, positiivisiin kehityssuuntiin ei kuitenkaan tarvitse lisätä plusmerkkiä (eli jos muutoksen suuruudeksi ilmoitetaan 15, sen oletetaan tarkoittavan +15 %). Jos kehityssuunta on negatiivinen, on huomattava, että ”Minimi” tarkoittaa pienempää ja ”Maksimi” suurempaa matemaattista lukua (ei minimi- ja maksimivähennystä).

Jos mahdollista, muutoksen suuruus voidaan ilmoittaa myös ”vakaista” tai ”vaihtelevista” kehityssuunnista.

Ks. kenttään 4.1.3 ”Lyhyen aikavälin kehityssuunta – muutoksen suuruus” liittyvästä tekstistä ohjeet sellaisia tapauksia varten, joissa lajit ovat joko asettuneet alueelle tai hävinneet kansallisesti kehityssuunnan aikajänteellä.

6.1.4 *Lyhyen aikavälin kehityssuunta – käytetty menetelmä*

Tässä kentässä kuvataan lyhyen aikavälin kehityssuunnan muutoksen suuruuden laskennassa käytetty menetelmä. Valitaan yksi seuraavista vaihtoehdoista:

a) kokonaiskartoitus tai tilastollisesti luotettava arvio (esim. kahden täsmällisiin esiintymistietoihin perustuvan esiintymiskartan vertailu tai lajin esiintymisen tarkka seuranta, jonka tilastollinen voima on suuri)

b) perustuu pääasiassa ekstrapolointiin rajallisesta tietomäärästä (esim. kehityssuunnat on johdettu muita tarkoituksia varten kerätyistä esiintymistiedoista tai vain osasta elinympäristön maantieteellistä aluetta kerätyistä tiedoista, tai ne perustuvat joidenkin muiden elinympäristön esiintymistä ennustavien muuttujien, kuten maanpeitteen muutosten, mittaamiseen)

c) perustuu pääasiassa asiantuntijalausuntoon, ja tietoja on hyvin vähän

d) tietoja ei ole riittävästi tai niitä ei ole lainkaan saatavilla.

6.1.5 *Lähteet*

Jotta kentissä 6.1.1–6.1.4 ilmoitetut tiedot voidaan jäljittää, tässä annetaan näiden kenttien täyttämiseen käytettyjen keskeisten lähteiden tai muiden tietolähteiden tiedot. Tällaisia lähteitä voivat olla esimerkiksi julkaistut asiakirjat, tietokannoissa olevat julkaisemattomat tiedot, verkkosivustot ja asiantuntijatyöryhmät. Tietoja olisi annettava riittävästi, jotta kuka tahansa kertomuksen tarkistaja (tai sen päivittäjä kuuden tai 12 vuoden kuluttua) pystyy selvittämään ilmoitettujen tietojen alkuperän.

## 6.2 **Pitkän aikavälin kehityssuunta (noin vuodesta 1980)**

6.2.1 *Pitkän aikavälin kehityssuunta – aikajänne*

Ihanteellinen aikajänne pitkän aikavälin kehityssuuntien ilmoittamiselle alkaa noin vuodesta 1980 (jolloin direktiivi hyväksyttiin / tuli voimaan) ja päättyy suunnilleen raportointikauden viimeiseen vuoteen. Tässä on kuitenkin jonkin verran joustovaraa, ja jos jäsenvaltio on suorittanut kansallisia atlaskartoituksia esimerkiksi vuosina 1980, 1995, 2015 ja 2020, vuosien 1980–2020 kehityssuunta olisi ilmoitettava raportointikaudella 2019–2024.

Vuoden 1980 jälkeen alueelle asettuneiden lajien kehityssuunnista raportoidaan mieluiten sen vuoden alusta lähtien, jona lajit ovat ensimmäisen kerran pesineet alueella. Jos esimerkiksi laji on havaittu ensimmäisen kerran pesivänä vuonna 2000, pitkän aikavälin kehityssuunnan aikajänne alkaisi vuodesta 2000. Uusien tulokaslajien kehityssuunnan alkupiste ajoittuu kahdelle viimeisimmälle raportointikaudelle (eli vuosien 2013–2024 välille raportointikaudelta 2019–2024, ks. myös kentän 6.1.1 teksti).

Jäsenvaltiot, joilla ei ole esiintymisen kehityssuuntaa koskevia tietoja ennen vuotta 2000, voivat käyttää apuna alkuperäistä EBCC:n atlasta ([25]) tai teosta *Birds in Europe* ([26]), jossa esitetään arviot lajien levinneisyyden kansallisista kehityssuunnista vuosilta 1970–1990.

6.2.2 *Pitkän aikavälin kehityssuunta – tendenssi*

Ks. edellä kenttä 6.1.2 lyhyen aikavälin kehityssuunta – tendenssi.

6.2.3 *Pitkän aikavälin kehityssuunta – muutoksen suuruus*

Ks. edellä kenttä 6.1.3 lyhyen aikavälin kehityssuunta – muutoksen suuruus.

6.2.4 *Pitkän aikavälin kehityssuunta – käytetty menetelmä*

Ks. edellä kenttä 6.1.4 lyhyen aikavälin kehityssuunta – käytetty menetelmä.

6.2.5 *Lähteet*

Ks. kenttä 6.1.5.

### 6.3 **Lisätietoja (valinnainen)**

Tässä kohdassa voidaan antaa vapaamuotoisesti täydentäviä tietoja (enintään 500 merkkiä), jotka liittyvät kentissä 6.1 ja 6.2 pesimäaikaisen esiintymisen kehityssuunnan arvioinnissa käytettyihin tietoihin. Jäsenvaltio voi esimerkiksi halutessaan ilmoittaa tiedot esiintymisen maantieteellisestä siirtymisestä (lyhyellä tai pitkällä aikavälillä) tai esiintymisalueen sirpaloitumisesta, vaikka esiintymisalueen pinta-alassa ei ole ilmoitettu muutoksia.

## 7. **Keskeiset paineet ja uhat**

Tämän kohdan tarkoituksena on antaa tietoja tärkeimmistä tekijöistä, jotka aiheuttavat yksittäisten lajien heikkenemistä vähentämällä niiden yksilömääriä tai rajoittamalla niiden levinneisyyttä. Kohta olisi täytettävä kaikista säännöllisesti esiintyvistä lajeista (lueteltu 12 artiklaan liittyvässä lintujen tarkistuslistassa), jotka kuuluvat seuraaviin ryhmiin:

— direktiivin 2009/147/EY liitteen I lajit

— direktiivin 2009/147/EY liitteen II pesivät ja talvehtivat lajit

— muut muuttavat lajit, jotka ovat kansallisesti perusteena erityisten suojelualueiden (SPA) nimeämiselle.

Jäsenvaltioita kehotetaan toimittamaan nämä tiedot myös kaikista muista lajeista, joista tietoja on saatavilla.

Lisätietoja direktiivin 2009/147/EY liitteen I lajien ja muiden erityisten suojelualueiden (SPA) nimeämisperusteena olevien lajien pesintää, talvehtimista ja muuttoa koskevasta kausiraportoinnista on

taulukossa 2: ”Lajien raportointilomakkeen kohdat, jotka on täytettävä eri luokkiin kuuluvien lintulajien pesintä-, talvehtimis- ja muuttokaudelta”.

Paineita on esiintynyt nykyisen raportointikauden aikana, ja ne ovat vaikuttaneet lajin tai sen elinympäristöjen pitkän aikavälin elinkelpoisuuteen. Uhat ovat tulevia tai ennakoitavissa olevia vaikutuksia (seuraavien kahden raportointikauden aikana), jotka todennäköisesti vaikuttavat lajin ja/tai sen elinympäristöjen pitkän aikavälin elinkelpoisuuteen (ks. taulukko 3). Uhkista ei raportoida erikseen. Jos paineen ajoitukseksi ilmoitetaan ”jatkuu nyt ja todennäköisesti tulevaisuudessa”, sen katsotaan olevan sekä paine että uhka; jos taas ajoitus on ”vain tulevaisuudessa”, kyseessä on vain uhka. Uhkina olisi pidettävä ongelmia, jotka on arvioitu kohtuullisen todennäköisiksi (esim. raportoitavien nykyisten paineiden tai nähtävissä olevien kehityshankkeiden perusteella). Paineiden ja uhkien määritelmä esitetään taulukossa 3.

([25]) Hagemeijer, E.J.M. & Blair, M., toim. (1997), *The EBCC Atlas of European Breeding Birds: their distribution and abundance*. T & A D Poyser, Lontoo.

([26]) Tucker, G.M. & Heath, M.F. (1994), *Birds in Europe: their conservation status*. BirdLife International (BirdLife Conservation Series No. 3), Cambridge, Yhdistynyt kuningaskunta.

*Taulukko 3*

**Paineen ja uhan määritelmä (12 artiklan mukaisen raportoinnin yhteydessä)**

| | Esiintymisaika/määritelmä | Aikaväli |
|---|---|---|
| Paine | Vaikuttaa nyt ja/tai nykyisen raportointikauden aikana (missä tahansa vaiheessa tai koko raportointikauden aikana). | Nykyinen kuuden vuoden raportointikausi |
| Uhka | Tekijät, joiden odotetaan vaikuttavan tulevaisuudessa nykyisen raportointikauden jälkeen. | Tulevat kaksi raportointikautta eli 12 vuoden kuluessa nykyisen raportointikauden päättymisestä |

7.1 **Paineiden luonnehdinta**

Annetaan luettelo paineista: luetellaan enintään 20 painetta. Luettelo paineista on saatavilla viiteportaalissa.

Kunkin lintutaksonin osalta tehdään seuraavaa:

a) Valitaan enintään 20 painetta käyttäen hierarkkisen luettelon toisen tason koodia. Luettelo paineista ja uhkista on saatavilla viiteportaalissa.

b) Ilmoitetaan kunkin paineen osalta **ajoitus** eli aikaväli, jolla paine vaikuttaa.

| Ajoitus | |
|---|---|
| aiemmin, mutta nyt keskeytynyt toimenpiteiden ansiosta | Kun ilmoitetaan paineista, joiden vaikutus on keskeytynyt jossain vaiheessa kuluvaa raportointikautta.<br>Kattavuutta ja vaikutusta koskevia kenttiä ei tarvitse täyttää tämän ajoituksen osalta. |
| jatkuu | Kun ilmoitetaan paineista, jotka jatkuvat raportointikaudella, eli ei ole näyttöä siitä, että ne olisivat keskeytyneet toimenpiteiden vuoksi. |
| jatkuu nyt ja todennäköisesti tulevaisuudessa | Kun ilmoitetaan sekä paineista että uhkista.<br>Jos tämä ajoitus valitaan, kattavuutta ja vaikutusta koskevat kentät täytetään vain paineen, ei uhan osalta. |
| vain tulevaisuudessa | Kun ilmoitetaan uhkista.<br>Kattavuutta ja vaikutusta koskevia kenttiä ei tarvitse täyttää tämän ajoituksen osalta. |

c) Ilmoitetaan kunkin paineen osalta, miten suureen osaan populaatiota se vaikuttaa (**kattavuus**) – ”koko populaatio > 90 prosenttia”, ”enemmistö 50–90 prosenttia” tai ”vähemmistö < 50 prosenttia”.

| Kattavuus (kohteena olevan populaation osuus)*<br>[*täytetään vain, jos ajoitukseksi on valittu ”jatkuu” tai ”jatkuu nyt ja todennäköisesti tulevaisuudessa”. Vaikka viimeksi mainittu sisältää myös uhkia, ”kattavuus” ja ”vaikutus” koskevat vain paineita]. | |
|---|---|
| koko populaatio > 90 % | paine vaikuttaa yli 90 prosenttiin jäsenvaltiossa ilmoitetusta populaatiosta |
| enemmistö 50–90 % | paine vaikuttaa 50–90 prosenttiin jäsenvaltiossa ilmoitetusta populaatiosta |
| vähemmistö < 50 % | paine vaikuttaa alle 50 prosenttiin jäsenvaltiossa ilmoitetusta populaatiosta |

d) Ilmoitetaan **vaikutus** lajin populaatioon tai elinympäristöön – ”suuri vaikutus”, ”keskisuuri vaikutus” tai ”vähäinen vaikutus”. Vaikutus kertoo, miten paine vaikuttaa populaation tai lajin elinympäristön heikkenemiseen.

| Vaikutus (lajin populaatioon tai elinympäristöön)*<br>[*täytetään vain, jos ajoitukseksi on valittu ”jatkuu” tai ”jatkuu nyt ja todennäköisesti tulevaisuudessa”. Vaikka viimeksi mainittu sisältää myös uhkia, ”kattavuus” ja ”vaikutus” koskevat vain paineita] | |
|---|---|
| Suuri vaikutus | Ilmoitettu paine on erittäin merkittävä lajin populaation tai elinympäristön heikkenemisen kannalta. Sillä on olennainen suora tai välitön vaikutus populaatioon. |
| Keskisuuri vaikutus | Ilmoitettu paine vaikuttaa populaation tai lajin elinympäristön heikkenemiseen, mutta sen vaikutus on muu kuin suuri tai vähäinen. Sillä on keskisuuri suora/välitön tai välillinen vaikutus populaatioon. |
| Vähäinen vaikutus | Ilmoitettu paine vaikuttaa populaation tai lajin elinympäristön heikkenemiseen, mutta se ei ole pääasiallinen tekijä vaan vaikuttaa yhdessä muiden paineiden ja/tai tekijöiden kanssa. |

e) Ilmoitetaan kohdealue, johon paine pääasiallisesti vaikuttaa. Vaihtoehdoista voi valita vain yhden.

| Kohdealue*<br>[*valitaan vaihtoehto, joka vastaa aluetta, johon paine pääasiallisesti vaikuttaa] | |
|---|---|
| Jäsenvaltion sisällä | Valitaan, jos paineet vaikuttavat jäsenvaltion sisällä tai sen sisä- ja ulkopuolella mutta niin, että niillä on suunnilleen yhtä suuri vaikutus kansalliseen lintupopulaatioon |
| Muualla EU:ssa | Jos paine vaikuttaa pääasiassa muualla EU:ssa (mutta voi vaikuttaa myös jäsenvaltiossa) |
| EU:n ulkopuolella | Jos tiedetään, että paine vaikuttaa pääasiassa EU:n jäsenvaltioiden ulkopuolella |
| Sekä EU:n sisällä että sen ulkopuolella | Jos paine vaikuttaa sekä EU:n jäsenvaltioiden sisällä että niiden ulkopuolella |
| Ei tiedossa | Paineen kohdealuetta ei tiedetä |

Paineen kokonaisvaikutuksen, joka on ilmoitettu kentissä ajoitus, kattavuus ja vaikutus, olisi vastattava paineen vaikutusta lajin kehityssuuntiin.

Jos paineeksi valitaan ”Unionin kannalta merkitykselliset haitalliset vieraslajit (IAS)”, näiden lajien nimet on ilmoitettava kohdassa f. Näistä lajeista on käytettävissä pudotusvalikko. Unionin kannalta merkityksellisten haitallisten vieraslajien luettelo on 12 artiklan viiteportaalissa. Jos paineeksi valitaan ”Muu haitallinen vieraslaji (muut kuin unionin kannalta merkitykselliset lajit)”, näiden lajien nimien ilmoittaminen on valinnaista kohdassa g. Laji valitaan EASIN-tietokannasta (ks. 12 artiklan viiteportaali). Kummassakin tapauksessa voidaan valita useampi kuin yksi laji.

Jos jäsenvaltio haluaa antaa tarkempia tietoja tietyn paineen luonteesta, ne voidaan kirjoittaa kenttään 7.4 ”Lisätietoja”.

Tarkempia ohjeita paineiden/uhkien ilmoittamisesta annetaan ohjeissa sekä viiteportaalissa saatavilla olevan paineiden ja uhkien luettelon huomautuksissa.

### 7.2 **Käytetyt menetelmät (valinnainen)**

Valinnaisessa kentässä ”Käytetyt menetelmät” voidaan antaa yleisiä tietoja paineita koskevasta raportoinnista, eikä sitä tarvitse täyttää minkään tietyn paineen osalta. Jos jonkin paineen arviointiin käytetään jotain tiettyä menetelmää, nämä tiedot voidaan antaa kentässä 7.4 ”Lisätietoja”.

Valitaan yksi seuraavista vaihtoehdoista:

a) kokonaiskartoitus tai tilastollisesti luotettava arvio

b) perustuu pääasiassa ekstrapolointiin rajallisesta tietomäärästä

c) perustuu pääasiassa asiantuntijalausuntoon, ja tietoja on hyvin vähän

d) tietoja ei ole riittävästi tai niitä ei ole lainkaan saatavilla.

Vaihtoehdoista voi valita vain yhden. Jos tiedot on koottu useista eri lähteistä, valitaan vaihtoehto, joka vastaa tärkeintä tietolähdettä.

### 7.3 **Tietolähteet (valinnainen)**

Jotta kentässä 7.1 ilmoitetut tiedot voidaan jäljittää, jäsenvaltiot voivat antaa tässä tiedot keskeisistä lähteistä tai muista tietolähteistä, jotka tukevat todisteita ilmoitetuista paineista. Tällaisia lähteitä voivat olla esimerkiksi julkaistut asiakirjat, tietokannoissa olevat julkaisemattomat tiedot, verkkosivustot ja asiantuntijatyöryhmät. Jos kentässä 7.2 ilmoitetaan lähteeksi asiantuntijalausunto, tässä kentässä voidaan antaa siitä lisätietoja. Tietoja olisi annettava riittävästi, jotta kuka tahansa kertomuksen tarkistaja (tai sen päivittäjä kuuden tai 12 vuoden kuluttua) pystyy selvittämään ilmoitettujen tietojen alkuperän.

### 7.4 **Lisätietoja (valinnainen)**

Jos jäsenvaltio haluaa antaa lisätietoja tietyistä paineista (esimerkiksi arvion tietyn paineen, kuten laittoman tappamisen, aiheuttamasta vuotuisesta kuolleisuudesta) tai menetelmistä, ne voidaan antaa tässä kentässä.

## 8. **Suojelutoimenpiteet**

Jäsenvaltioita pyydetään kuvailemaan tärkeimpiä suojelutoimenpiteitä, jotka on toteutettu niiden lajien osalta, joista näitä tietoja pyydetään (ks.

taulukko 2: ”Lajien raportointilomakkeen kohdat, jotka on täytettävä eri luokkiin kuuluvien lintulajien pesintä-, talvehtimis- ja muuttokaudelta”). Jäsenvaltioita kannustetaan myös toimittamaan nämä tiedot kaikista muista lajeista, jos niitä on saatavilla.

### 8.1 **Toimenpiteiden tilanne**

Valitaan, tarvitaanko toimenpiteitä vai ei. Jos vastaus on ”Kyllä”, jatketaan valitsemalla jokin seuraavista vaihtoehdoista (vain yhden vaihtoehdon voi valita):

a) Toimenpiteet on määritelty mutta niitä ei ole vielä toteutettu.

b) Toimenpiteitä tarvitaan, mutta niitä ei pystytä määrittelemään tarkemmin.

c) Osa määritellyistä toimenpiteistä on toteutettu.

d) Useimmat/kaikki määritellyt toimenpiteet on toteutettu.

### 8.2 **Toteutettujen toimenpiteiden laajuus**

Jos määritellyistä toimenpiteistä on toteutettu osa (8.1 c) taikka useimmat/kaikki (8.1 d), ilmoitetaan näiden toimenpiteiden laajuus, eli miten isoon osaan populaatiota ne vaikuttavat:

a) < 50 %

b) 50–90 %

c) > 90 %.

Arvio olisi annettava yleisellä tasolla.

### 8.3 **Toteutettujen toimenpiteiden pääasiallinen tarkoitus**

A. Ilmoitetaan toteutettujen toimenpiteiden pääasiaset tarkoitukset. Tämä osa täytetään vain, jos suojelutoimenpiteitä on toteutettu (vaihtoehto ”Kyllä” on valittu kentässä 8.1 c ”Osa määritellyistä toimenpiteistä on toteutettu” tai kentässä 8.1 d ”Useimmat/kaikki määritellyt toimenpiteet on toteutettu”). Tarkoituksia voidaan ilmoittaa useampia:

a) Lajin nykyisen esiintymisalueen, populaation ja/tai elinympäristön säilyttäminen

b) lajin nykyisen esiintymisalueen laajentaminen

c) populaation koon kasvattaminen ja/tai populaation dynamiikan parantaminen (lisääntymismenestyksen parantaminen, kuolleisuuden vähentäminen tai ikä-/sukupuolirakenteen parantaminen)

d) lajin elinympäristön ennallistaminen.

B. Ilmoitetaan, onko toimenpiteiden ensisijainen tarkoitus (vain yhden vaihtoehdon voi valita)

— nykytilan säilyttäminen

— levinneisyysalueen laajentaminen

— populaation kasvattaminen tai parantaminen

— elinympäristön ennallistaminen.

Tämän kentän tarkoituksena ei ole kuvata toimenpiteiden vaikutusta vaan ilmoittaa toteutettujen toimenpiteiden tavoite. Vaikutuksia käsitellään tarkemmin jäljempänä kentässä 8.5.

### 8.4 **Toimenpiteiden kohdealue**

Ilmoitetaan, missä toimenpiteitä pääasiassa toteutetaan. Tämä osa täytetään vain, jos suojelutoimenpiteitä on toteutettu (vaihtoehto ”Kyllä” on valittu kentässä 8.1 c ”Osa määritellyistä toimenpiteistä on toteutettu” tai kentässä 8.1 d ”Useimmat/kaikki määritellyt toimenpiteet on toteutettu”) – (vaihtoehdoista voi valita vain yhden)

a) vain Natura 2000 -verkoston sisällä

b) sekä Natura 2000 -verkoston sisällä että sen ulkopuolella

c) vain Natura 2000 -verkoston ulkopuolella.

Tämän kentän tarkoituksena on antaa käsitys siitä, mihin suojelutoimenpiteet ensisijaisesti kohdistuvat. Sen vuoksi on valittava vaihtoehto a) jos kaikki tai suurin osa suojelutoimenpiteistä kohdistuvat vain Natura 2000 -verkostoon, vaihtoehto b) jos toimenpiteitä pyritään toteuttamaan suunnilleen yhtä paljon Natura 2000 -verkoston sisällä ja sen ulkopuolella, ja vaihtoehto c) jos kaikki tai suurin osa toimenpiteistä toteutetaan Natura 2000 -verkoston ulkopuolella.

### 8.5 **Toimenpiteiden vaikutukset**

Esitetään arvio siitä, milloin toimenpiteet alkavat tai niiden odotetaan alkavan neutraloida painetta ja tuottaa myönteisiä vaikutuksia (kun otetaan huomioon kentässä 8.3 ilmoitettu toimenpiteiden pääasiallinen tarkoitus). Valitaan yksi seuraavista vaihtoehdoista:

a) vaikutus lyhyellä aikavälillä (nykyisen raportointikauden aikana, esim. 2019–2024)

b) vaikutus keskipitkällä aikavälillä (kahdella seuraavalla raportointikaudella, esim. 2025–2036)

c) vaikutus pitkällä aikavälillä (esim. 2036 jälkeen).

### 8.6 **Luettelo tärkeimmistä suojelutoimenpiteistä**

Luetellaan enintään 20 suojelutoimenpidettä. Jäsenvaltioiden olisi käytettävä viiteportaalissa annettuja koodeja.

Tarkempia ohjeita suojelutoimenpiteiden käytöstä annetaan käsitteitä ja määritelmiä koskevissa teknisissä ohjeissa sekä viiteportaalissa saatavilla olevan suojelutoimenpiteiden luettelon huomautuksissa.

### 8.7 **Lisätietoja (valinnainen)**

Tässä voidaan ilmoittaa lisätietoja, jotka auttavat ymmärtämään suojelutoimenpiteitä koskevia tietoja.

## 9. **Natura 2000 -verkoston kattavuus (erityiset suojelualueet (SPA))**

Tämän kohdan tarkoituksena on kerätä tietoa Natura 2000 -verkoston (erityiset suojelualueet (SPA)) kattavuudesta yksittäisten lajien osalta. Direktiivin 4 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on osoitettava tietyille lajeille sopivimmat alueet erityisiksi suojelualueiksi. Jotta erityisten suojelualueiden (SPA) verkoston kattavuutta voidaan arvioida kunkin asiaankuuluvan lajin osalta EU:n tasolla, jäsenvaltioita pyydetään ilmoittamaan niiden kansallisessa SPA-verkostossa esiintyvän populaation koko (ja lyhyen aikavälin kehityssuunta).

Kohta täytetään vain direktiivin 2009/147/EY liitteen I lajeista ja muista muuttavista lajeista, joiden perusteella on nimettävä kansallisesti erityisiä suojelualueita (SPA). Nämä lajit on merkitty viiteportaalin lajien tarkistuslistaan.

Lisätietoja direktiivin 2009/147/EY liitteen I lajien ja muiden erityisten suojelualueiden (SPA) nimeämisperusteena olevien lajien pesintää, talvehtimista ja muuttoa koskevasta kausiraportoinnista on

taulukossa 2: ”Lajien raportointilomakkeen kohdat, jotka on täytettävä eri luokkiin kuuluvien lintulajien pesintä-, talvehtimis- ja muuttokaudelta”.

Ks. taustatiedot käsitteitä ja määritelmiä koskevista teknisistä ohjeista.

### 9.1 **Populaation koko Natura 2000 -verkostossa (erityisten suojelualueiden (SPA) verkosto)**

Esitetään arvio koko kansallisessa erityisten suojelualueiden (SPA) verkostossa esiintyvän populaation kokonaiskoosta kentässä 3.1 ilmoitettuna vuonna tai kautena. Edellä kenttää 3.2 ”Populaation koko” koskevissa ohjeissa on lisätietoja kenttien a, b, c ja/tai d täyttämisestä.

Populaation koon yliarvioinnin välttämiseksi jäsenvaltioiden saattaa olla tarpeen ilmoittaa Natura 2000 -verkostossa esiintyvän populaation kokonaiskoko pienemmäksi joidenkin liikkuvien talvehtivien lajien osalta, jotta voidaan ottaa huomioon merkittävien yksilömäärien liikkuminen erityisten suojelualueiden välillä esimerkiksi joidenkin Luoteis-Euroopassa talvehtivien hanhilajien tapauksessa.

### 9.2 **Arvion tyyppi**

Valitaan yksi seuraavista vaihtoehdoista:

— Paras arvio – paras käytettävissä oleva yksittäinen luku (myös silloin, kun käytettävissä on vain populaation maksimikoko) tai vaihteluväli, joka on johdettu esimerkiksi populaatiolaskennasta, paikallisten lukujen koosteesta, populaation tiheyteen ja esiintymistietoihin perustuvasta arviosta tai asiantuntijalausunnosta mutta jolle ei ole laskettu 95 prosentin luottamusrajoja. Kentässä 9.3 voidaan ilmoittaa, perustuuko paras arvio seurantatietoihin, ekstrapolointiin vai asiantuntijalausuntoon.

— Usean vuoden keskiarvo – keskiarvo (ja vaihteluväli), kun populaation koko on arvioitu useana vuonna raportointikauden aikana.

— 95 %:n luottamusväli – otantatutkimuksista tai mallista johdetut arviot, joille voidaan laskea 95 prosentin luottamusrajat (jotka ilmoitetaan kentissä 9.1 b ja 9.1 c).

— Minimi – jos tietoja ei ole riittävästi edes löyhästi rajatun arvion laatimiseksi mutta populaation koon tiedetään ylittävän tietyn arvon tai jos ilmoitettu vaihteluväli on peräisin otantatutkimuksesta tai seurantahankkeesta, jossa todennäköisesti aliarvioidaan populaation todellinen koko.

Tässä noudatetaan samoja ohjeita kuin populaation kokoa koskevassa kentässä 3.3 ”Arvion tyyppi”.

### 9.3 **Populaation koko verkoston sisällä – käytetty menetelmä**

Valitaan jokin seuraavista vaihtoehdoista (analoginen kentän 3.4 ”Käytetty menetelmä” kanssa):

a) kokonaiskartoitus tai tilastollisesti luotettava arvio

b) perustuu pääasiassa ekstrapolointiin rajallisesta tietomäärästä

c) perustuu pääasiassa asiantuntijalausuntoon, ja tietoja on hyvin vähän

d) tietoja ei ole riittävästi tai niitä ei ole lainkaan saatavilla.

Tässä noudatetaan samoja ohjeita kuin populaation kokoa koskevassa kentässä 3.4 ”Käytetty menetelmä”.

### 9.4 **Populaation koon lyhyen aikavälin kehityssuunta verkostossa – tendenssi**

Ilmoitetaan kuten kentässä 4.1.2 ”Lyhyen aikavälin kehityssuunta – tendenssi”, oliko populaation kehityssuunta erityisten suojelualueiden verkostossa lyhyen aikavälin kehityssuunnan aikajänteellä (ilmoitettu kentässä 4.1.1) (vaihtoehdoista voi valita vain yhden)

a) vakaa

b) vaihteleva

c) kasvava

d) vähenevä

e) epävarma

f) ei tiedossa.

Ks. kentän 4.1.2 ”Lyhyen aikavälin kehityssuunta – tendenssi” ohjeista lisätietoja näiden kehityssuunnan tendenssiluokkien tulkinnasta ja käytöstä.

### 9.5 **Populaation koon lyhyen aikavälin kehityssuunta verkostossa – käytetty menetelmä**

Valitaan, mikä seuraavista vaihtoehdoista kuvaa parhaiten menetelmää, jolla arvioidaan lyhyen aikavälin kehityssuunnan tendenssiä (samoin kuin kentässä 4.1.4 ”Lyhyen aikavälin kehityssuunta – käytetty menetelmä”):

a) kokonaiskartoitus tai tilastollisesti luotettava arvio

b) perustuu pääasiassa ekstrapolointiin rajallisesta tietomäärästä

c) perustuu pääasiassa asiantuntijalausuntoon, ja tietoja on hyvin vähän

d) tietoja ei ole riittävästi tai niitä ei ole lainkaan saatavilla.

Vaihtoehdoista voi valita vain yhden. Jos tiedot on koottu useista eri lähteistä, valitaan vaihtoehto, joka vastaa tärkeintä tietolähdettä.

Tässä noudatetaan samoja ohjeita kuin kentässä 4.1.4 ”Lyhyen aikavälin kehityssuunta – käytetty menetelmä”.

### 9.6 **Lisätietoja (valinnainen)**

Tässä kohdassa voidaan antaa vapaamuotoisesti täydentäviä tietoja (enintään 500 merkkiä), jotka ovat merkityksellisiä kentissä 9.1–9.5 ilmoitettujen tietojen kannalta.

Seuraavissa kohdissa ”10. Kansainvälisiin lajikohtaisiin toimintasuunnitelmiin (SAP), hoitosuunnitelmiin (MP) ja lyhyisiin hoitoselvityksiin (BMS) liittyvän työn edistyminen” sekä ”11. Liitteessä II lueteltuihin lajeihin liittyvät tiedot” tiedot on annettava kustakin taksonista kaikilta asiaankuuluvilta kausilta.

## 10. **Kansainvälisiin lajikohtaisiin toimintasuunnitelmiin (SAP), hoitosuunnitelmiin (MP) ja lyhyisiin hoitoselvityksiin (BMS) liittyvän työn edistyminen**

Tämän kohdan tarkoituksena on kerätä tietoja jäsenvaltioiden työstä, joka kohdistuu joihinkin EU:n uhanalaisimpiin lintulajeihin, joita varten on laadittu kansainväliset (tai monenväliset ([27])) lajikohtaiset toimintasuunnitelmat (SAP) tai lyhyet hoitoselvitykset (BMS), sekä tiettyihin metsästettäviin lajeihin, joiden tilan katsotaan olevan EU:ssa huono ja joille on laadittu hoitosuunnitelmat (MP) ([28]). Raportointi kattaa myös työn, jota tehdään muiden kansainvälisten järjestöjen laatimien suunnitelmien puitteissa, kun EU on allekirjoittanut kyseisen sopimuksen. Tällaisia ovat esimerkiksi Bernin yleissopimus ([29]), Afrikan ja Euraasian muuttavien vesilintujen suojelemisesta tehty sopimus (AEWA) ([30]) sekä muuttavien luonnonvaraisten eläinten suojelemisesta tehty yleissopimus (CMS) ([31]).

Monien näiden lajien suojeluun on 1990-luvulta lähtien käytetty merkittävästi EU:n varoja (esimerkiksi Life-hankkeiden kautta). Siksi jäsenvaltioita pyydetään tekemään yhteenveto siitä, mitä ne ovat tehneet kansallisella tasolla näiden suunnitelmien täytäntöönpanemiseksi ja kyseisten lajien tilan parantamiseksi. Luettelo taksoneista, joita tämä koskee, ja tieto suunnitelman tyypistä on saatavilla viiteportaalissa. Tämä kohta täytetään lajin/alalajin tasolla.

### 10.1 **Kansainvälisen suunnitelman tyyppi**

Käytetään sitä kansainvälisen suunnitelman tyyppiä (lajikohtainen toimintasuunnitelma (SAP), hoitosuunnitelma (MP) tai lyhyt hoitoselvitys (BMS)), joka on ilmoitettu viiteportaalissa saatavilla olevassa luettelossa niistä taksoneista, joille on tehty kansainvälinen/monenvälinen suunnitelma.

([27]) Muutamassa tapauksessa SAP/BMS liittyy lajiin tai alalajiin, joka on kotoperäinen yhdessä maassa.

([28]) Ks. http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/action_plans/index_en.htm lajikohtaisista toimintasuunnitelmista ja lyhyistä hoitoselvityksistä sekä http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/hunting/managt_plans_en.htm hoitosuunnitelmista.

([29]) https://www.coe.int/en/web/bern-convention/

([30]) https://www.unep-aewa.org/en

([31]) https://www.cms.int

10.2 **Onko hyväksytty kansallinen suunnitelma, joka liittyy kansainväliseen lajikohtaiseen toimintasuunnitelmaan (SAP) / hoitosuunnitelmaan (MP) / lyhyeen hoitoselvitykseen (BMS))?**

Valitaan ”Kyllä” tai ”Ei”. Jos vastataan ”Kyllä”, annetaan verkkolinkki kansalliseen suunnitelmaan (ja/tai sen julkaisutiedot) kentässä 10.5 ”Lisätietojen lähteet”. Kentät 10.3 ja 10.4 on täytettävä riippumatta siitä, valitaanko tässä ”Kyllä” vai ”Ei”.

10.3 **Maailmanlaajuisesti uhanalaisia lajeja koskevien lajikohtaisten toimintasuunnitelmien (SAP) tehokkuuden arviointi**

Tässä kentässä annetaan tietoja lajin kansallisesta tilasta (populaation koosta ja levinneisyysalueesta/esiintymisestä) suhteessa lajikohtaisissa toimintasuunnitelmissa (SAP) tai lyhyissä hoitoselvityksissä (BMS) esitettyihin tavoitteisiin. Luettelo lajeista, joille on laadittu SAP tai BMS ja joiden osalta tämä kenttä on täytettävä, esitetään viiteportaalissa saatavilla olevassa luettelossa niistä taksoneista, joille on tehty kansainvälinen/monenvälinen suunnitelma ([32]). Viiteportaalissa on yksityiskohtaisempi luettelo kunkin lajin arvioinnissa huomioon otettavista tavoitteista.

Joissakin suunnitelmissa luetellaan erilaisia lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteita. Esimerkiksi *Clanga clangaa* [= *Aquila clanga*] koskevassa toimintasuunnitelmassa luetellaan seuraavat lajin esiintymiseen tai populaation kokoon liittyvät tavoitteet:

a) lyhyellä aikavälillä populaation vähenemisen pysäyttäminen ja kaikkien olemassa olevien pesintä-, levähtämis- ja talvehtimisympäristöjen turvaaminen

b) pitkällä aikavälillä kiljukotkan Euroopan populaation esiintymisen ja määrien turvaaminen ja levinneisyysalueen palauttaminen 1920-luvun tasolle.

Jos lyhyen aikavälin tavoite (esim. populaation koon vakauttaminen) on saavutettu tai tavoitteen saavuttamisessa on edistytty, valitaan vaihtoehto ”a) etenee kohti suunnitelman tavoitteita”.

Joihinkin suunnitelmiin sisältyy tavoitteita, joita ei ilmaista suoraan populaation tai esiintymisalueen kasvuna/vakiintumisena, vaan ne koskevat esimerkiksi tiettyjen paineiden aiheuttaman kuolleisuuden vähentämistä tai tiettyjen keskeisten alueiden suojelua/ennallistamista. Suunnitelman tehokkuuden arvioinnissa olisi otettava huomioon näiden toimenpiteiden vaikutus populaation kokoon/esiintymiseen. Esimerkiksi jos useita lajille keskeisiä alueita on ennallistettu (lyhyen aikavälin tavoite on saavutettu) ja pitkän aikavälin tavoitteena on vakiinnuttaa lajin populaatio, mutta populaation koko pienenee edelleen (samaa tahtia kuin aiemmin), valitaan vaihtoehto ”b) ei muutoksia”.

Valitaan yksi seuraavista vaihtoehdoista:

a) etenee kohti suunnitelman tavoitteita

b) ei muutoksia

c) heikkenee edelleen kauemmaksi suunnitelman tavoitteista.

10.4 **Metsästettäviä lajeja, joiden tila ei ole turvattu, koskevien hoitosuunnitelmien (MP) tehokkuuden arviointi**

Tämä kenttä koskee ainoastaan metsästettäviä lajeja, joiden tila ei ole turvattu. Kentässä annetaan tietoja niiden tilasta (populaation koosta ja levinneisyysalueesta/esiintymisestä) kansallisella tasolla suhteessa hoitosuunnitelmissa (MP) esitettyihin tavoitteisiin. Luettelo lajeista, joille on laadittu hoitosuunnitelma (MP) ja joiden osalta tämä kenttä on täytettävä, esitetään viiteportaalissa saatavilla olevassa luettelossa niistä taksoneista, joille on tehty kansainvälinen/monenvälinen suunnitelma ([33]). Viiteportaalissa on yksityiskohtaisempi luettelo kunkin lajin arvioinnissa huomioon otettavista tavoitteista.

Valitaan jokin seuraavista vaihtoehdoista (noudatetaan samoja ohjeita kuin kentässä 10.3):

a) kohentumassa

b) ei muutoksia

c) heikkenee edelleen.

([32]) Luettelossa taksoneista, joille on tehty kansainvälinen tai monenvälinen suunnitelma (BMS mukaan lukien), on joitakin lajeja (esim. *Falco naumanni*), joiden ei tällä hetkellä arvioida olevan maailmanlaajuisesti uhanalaisia, mutta suunnitelman laatimisajankohtana niiden katsottiin olevan uhanalaisia tai niiden suojelussa oli ongelmia, mikä edellytti koordinoituja toimia.

([33]) Joidenkin lueteltujen lajien tila on nyt turvattu EU:ssa (esim. *Netta rufina*), mutta aiemmin katsottiin, että niiden tila ei ollut turvattu EU:n tasolla tai suunnitelman maantieteellisellä tasolla (esim. AEWA-sopimuspuolet) tai niiden suojelussa oli ongelmia, jotka edellyttivät koordinoituja toimia.

10.5 **Lisätiedon lähteitä**

Tässä kentässä jäsenvaltioita pyydetään antamaan esimerkiksi linkkejä asiaankuuluville verkkosivustoille, linkkejä ja/tai lähdeviittauksia asiaankuuluviin julkaisuihin (esim. kansalliseen suunnitelmaan) tai vastuuorganisaatioiden yhteystietoja.

## 11. Liitteessä II lueteltuihin lajeihin liittyvät tiedot (direktiivin 2009/147/EY 7 artikla)

Tämä kohta täytetään lajin/alalajin tasolla.

11.1 **Metsästetäänkö lajia kansallisesti?**

Kaikkia direktiivin 2009/147/EY liitteessä II lueteltuja lajeja ei metsästetä kaikissa jäsenvaltioissa. Tässä ilmoitetaan, metsästetäänkö kyseistä lajia maassanne ([34]). Jos vastaus on ”Kyllä”, täytetään alla olevat kentät 11.2–11.4.

Tässä kentässä ilmoitetaan, metsästetäänkö lajia käytännössä kansallisesti. Jos lajia ei esimerkiksi ole luokiteltu kansallisessa/alueellisessa lainsäädännössä metsästettäväksi (jolloin sitä ei voida metsästää) tai jos on olemassa pysyvä kielto (metsästettävän lajin osalta), vastataan ”Ei”. Lisätietoja voi antaa kentässä 11.4 ”Lisätietoja”.

11.2 **Metsästyssaalis**

Esitetään kansalliset metsästyssaalistilastot (yksilöinä) kuusivuotisen raportointikauden kultakin vuodelta/metsästyskaudelta: merkitään kenttään 11.2 a yksikkö (yksilöt), täytetään tarvittaessa kenttä 11.2 b (metsästyskausi, valinnainen) ja täytetään kenttään 11.2 c tiedot kultakin metsästyskaudelta tai vuodelta (jos metsästyskausia ei käytetä). Raportointikaudella 2019–2024 metsästyskausi 1 on 2018/2019 (alkaa syksyllä 2018 ja päättyy keväällä 2019). Kausi 6 on 2023/2024. Jos on tiedossa tarkka määrä, se kirjoitetaan sekä minimi- että maksimikenttään. Jos saatavilla on vain minimi- tai maksimimäärä, se on ilmoitettava vastaavassa kentässä (”min.” tai ”maks.”). Käytettävissä on myös vaihtoehto ”ei tiedossa”.

Jos saalistilastoja ovat saatavilla vain lajiryhmästä ilman luotettavaa lajikohtaista erittelyä, kunkin lajin osuus (esim. 50–90 % pääasiallisen lajin osalta ja 0–5 % muiden lajien osalta) arvioidaan ja ilmoitetaan minimi- ja maksimiarvoina kentässä 11.2. Kentässä 11.4 ”Lisätietoja” annetaan asianmukainen selitys (esim. ”Saalistilastot (min.–maks.) on saatu lajiryhmästä ([laji 1], [laji 2], [laji x]), mutta tässä raportissa tarkastellun lajin osuus on todennäköisesti > 90 %”). Kentässä 11.3 ”Käytetty menetelmä” olisi valittava ”b” tai ”c” sen perusteella, että ilmoitetut todelliset luvut ovat likiarvoja.

11.3 **Metsästyssaalis – käytetty menetelmä**

Valitaan, mikä seuraavista kuvaa parhaiten metsästyksen tilastointimenetelmää:

a) Kokonaiskartoitus tai tilastollisesti luotettava arvio

b) Perustuu pääasiassa ekstrapolointiin rajallisesta tietomäärästä

c) Perustuu pääasiassa asiantuntijalausuntoon, ja tietoja on hyvin vähän

d) Tietoja ei ole riittävästi tai niitä ei ole lainkaan saatavilla.

11.4 **Lisätietoja (valinnainen)**

Annetaan verkkolinkkejä tai lähdeviittauksia keskeisiin tietolähteisiin, joita on käytetty kohdan 11 kenttien täyttämiseen, mukaan lukien tiedot mahdollisista kansallisista raporteista tai verkkotietokannoista. Tässä voidaan antaa myös muita metsästyssaalistilastoihin liittyviä tietoja esimerkiksi tietojen laatua ja tarkkuutta koskevista validointitarkastuksista tai siitä, onko kerätty demografisia lisätietoja (esim. siipitutkimuksilla). Myös viimeaikaisista muutoksista kartoitusmenetelmissä tai raportointivälineissä voidaan ilmoittaa.

**Lähteet**

BirdLife International (2004), *Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status*. BirdLife International (BirdLife Conservation Series No. 12), Cambridge, Yhdistynyt kuningaskunta.

([34]) Tai alueella, jos kyseessä on aluetason raportti.

del Hoyo, J. & Collar, N.J. (2014), *HBW and BirdLife International Illustrated Checklist of the Birds of the World*. Volume 1: Non-passerines. Lynx Edicions, Barcelona.

Hagemeijer, E.J.M. & Blair, M., toim. (1997), *The EBCC Atlas of European Breeding Birds: their distribution and abundance*. T & A D Poyser, Lontoo.

Sokos, C. & Birtsas, P. (2014), *The last indigenous black-necked pheasant population in Europe*. G@lliformed 8: 13–22.

Tucker, G.M. & Heath, M.F. (1994), *Birds in Europe: their conservation status*. BirdLife International (BirdLife Conservation Series No. 3), Cambridge, Yhdistynyt kuningaskunta.